

PIĄTEK-CZWARTEK
127|02|-105|03|2026|

DZIENNIK ELBLĄSKI TYGODNIK

ELBLĄG, GODKOWO, GRONOWO ELBLĄSKIE, MARKUSY,
MILEJEWO, MŁYNARY, PASŁĘK, RYCHLIKI, TOLKMICKO

cena 6,99 zł (w tym 8% VAT)

IKAT GAZETA
braniewska

BRANIEWO, FROMBORK, LELKOWO,
PIENIĘŻNO, PŁOSKINIA, WILCZĘTA

CO, GDZIE, KIEDY?

ISSN 2956-2740

9 772956 274002

NAJPIERW BYŁA WIELKA MIŁOŚĆ...

Torowiska, most i przeprawa
tymczasowa. Co jeszcze
zaplanowano na 2026 rok? \3

Były policjant z Elbląga
prawomocnie skazany \4

Wracają do sprawy sprzed lat \7

Plebiscyt sportowy zawsze
cieszył się ogromną
popularnością \24

MIASTO POMAGA W REKRUTACJI PRACOWNIKÓW

Elbląski Zakład Produkcji Turbin, należący do spółki GE Vernova, poszukuje ponad 100 osób do pracy. Firma rozwija się i zwiększa produkcję. Obecnie wdraża innowacyjne rozwiązania w sektorze energetycznym, umacniając swoją pozycję pracodawcy.

„Miasto Elbląg aktywnie wspiera ten proces. Referat Wsparcia Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Elblągu organizuje działania ułatwiające firmie dotarcie do potencjalnych kandydatów” — informuje Urząd Miejski w Elblągu.

Z myślą o osobach zarejestrowanych w PUP odbywają się spotkania i prezentacje prowadzone przez przedstawicieli spółki. Szczególne wsparcie kierowane jest do osób do 30. roku życia, w tym absolwentów szkół i uczelni wyższych — zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi tzw. grup szczególnych. „To jeden z konkretnych instrumentów wsparcia młodych elblążan, którzy dzięki współpracy samorządu z biznesem mogą podjąć pracę w Elblągu, w firmie działającej na rynku globalnym” — podkreśla elbląski magistrat. „W związku z tym, że obecnie kilka przedsiębiorstw z Elbląga z branży produkcyjnej oraz szeroko pojętego sektora metalurgicznego rozwija swoją działalność i zwiększa zatrudnienie, planowane są kolejne tego typu spotkania. Będą one okazją do bezpośredniego zaprezentowania potencjalnym kandydatom profilu działalności firm, aktualnych ofert pracy oraz możliwości rozwoju zawodowego” — deklaruje Urząd Miejski. Zakład Produkcji Turbin w Elblągu funkcjonuje od 1948 roku, a współcześnie działa pod szyldem globalnego koncernu GE Vernova. Zajmuje się produkcją kompletnych turbin parowych dla elektrowni parowych, gazowych i jądrowych. Turbiny wysyłane są do miejsc na całym świecie.

Według danych z grudnia 2025 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 9,3 procent. W powiecie elbląskim osiągnęło ono 13,5 procent, a w Elblągu 7,5 procent.

RED

Zaczęło się od znalezienia jastrzębia w Parku Modrzewie. Pobraliśmy próbki i badania wykazały gripę ptaków. Najpierw próbka była badana w Gdańsku, potem potwierdzona w Puławach — informuje Alicja Czebiółko, powiatowy lekarz weterynarii w Elblągu. — Ostatnio pobieraliśmy dużo próbek od padłych ptaków i nie wykazywały one chorób. Padły zgłodu iz powodu trudnych warunków atmosferycznych. Tym razem potwierdzono zakażenie wirusem.

Powiatowy lekarz weterynarii wyjaśnia, że procedura w tym przypadku wygląda inaczej niż przy

ognisku wykrytym u ptaków hodowlanych.

— To nie jest ognisko w gospodarstwie, tylko przypadek u dzikiego ptaka, dlatego nie wyznacza się obszaru zapowietrzonego i zagrożonego, a jedynie strefę objętą zakażeniem — tłumaczy.

Strefę wyznaczono w promieniu jednego kilometra od miejsca znalezienia martwego ptaka. Obejmuje ona Park Modrzewie, Zawadę, dzielnicę Zdrój, Kępę Północną oraz fragment terenu gminy Elbląg w kierunku Bielnika Pierwszego — za Kanalem Elbląskim. Sama miejscowość Bielnik Pierwszy nie znalazła się w granicach strefy.

Mieszkańcy powinni zachować ostrożność.

— Apelujemy do mieszkańców o zgłaszanie padłych ptaków. Choroba nie jest obecnie szczególnie niebezpieczna dla ludzi, jednak zaleca się ostrożność. Nie należy dotykać padłych ptaków, za to trzeba zgłaszać je odpowiednim służbom. Dokarmianie ptaków jest możliwe, ale należy zachować dystans — podkreśla Alicja Czebiółko.

I dodaje, że monitoring padłych ptaków jest bardzo ważny. — Wirus występuje w środowisku. Informacja o jego obecności pozwala hodowcom drobiu zachować szczególną ostrożność i zapobiec przeniknięciu wirusa do

ferm. W naszym powiecie nie ma wielu dużych ferm, właściwie jest tylko jedna, ale jest sporo drobiu przyzgodowego, dlatego wiedza o występowaniu wirusa jest istotna — podkreśla.

W strefie objętej zakażeniem obowiązują konkretne nakazy i zakazy dla hodowców drobiu.

— Nakazuje się utrzymywanie drobiu w zamknięciu. Pasza musi być zabezpieczona przed dostępem dzikich ptaków. Poidła nie mogą być zasilane wodą ze zbiorników otwartych — należy korzystać z wodociągu lub własnego ujęcia. Chodzi o ograniczenie kontaktu drobiu z dzikimi ptakami. Gospodarze

PTASIA GRYPA W ELBLĄGU!

W ELBLĄGU POTWIERDZONO WYSOCIE ZJADLIWĄ GRYPĘ PTAKÓW PODTYP H5N1. MARTWEGO JASTRZĘBIA ZNALEZIONO W PARKU MODRZEWIE. POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII WPROWADZIŁ STREFĘ ZAKAŻENIA OBEJMUJĄCĄ CZĘŚĆ MIASTA. OBOSTRZENIA DOTYCZĄ TAKŻE FRAGMENTU TERENÓW GMINY ELBLĄG W KIERUNKU BIELNIKA PIERWSZEGO.

W Parku Modrzewie wykryto ognisko ptasiej grypy

muszą stosować maty dezynfekcyjne przed wejściem do budynków — wylicza Alicja Czebiółko.

Lista zakazów obejmuje m.in. organizowanie wydarzeń z udziałem ptaków.

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

Ewelina Gulińska
dziennikarka
e.gulinska@dziennikelblaski.pl
Tel.: 502 499 529

Elwira Kowalska
manager ds. reklamy
e.kowalska@dziennikelblaski.pl
Tel.: 604 408 305

Strefa objęta zakażeniem

— Zakazuje się organizowania targów, wystaw i pokazów ptaków oraz przemieszczania ptaków z tego terenu. Nie wolno także wypuszczać ptaków w celu odnowy populacji — dodaje powiatowy lekarz weterynarii w Elblągu.

Obostrzenia mają obowiązywać przez najbliższy miesiąc.

— Jeśli pojawią się kolejne ogniska, okres ten zostanie przedłużony — informuje Alicja Czebiółko.

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 7B
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Ewelina Gulińska
e.gulinska@dziennikelblaski.pl

REDAKTOR WYDANIA
Ewelina Gulińska e.gulinska@dziennikelblaski.pl
WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 531

DZIENNIKELBLASKI.PL
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 502 499 529
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
Elwira Kowalska
tel. 604 408 305

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7B
tel. 502 499 539

TOROWISKA, MOST I PRZEPRAWA TYMCZASOWA. CO JESZCZE ZAPLANOWANO NA 2026 ROK?

REMONT UL. WAPIENNEJ TO JEDNO Z 23 ZADAŃ INWESTYCYJNYCH ZAPLANOWANYCH W MIEJSKIM WYKAZIE INWESTYCJI DROGOWYCH W 2026 ROKU. ZAKRES PRAC JEST NIEWIELKI, ALE MAJĄ ONE BEZPOŚREDNI ZWIĄZEK Z PRZEBUDOWĄ MOSTU NA AL. KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO, PONIEWAŻ TO WŁAŚNIE NA UL. WAPIENNEJ MA POWSTAĆ TYMCZASOWA PRZEPRAWA I TĘDY MA BIEC OBJAZD. WŚRÓD POZOSTAŁYCH INWESTYCJI MOŻNA WYMIENIĆ M.IN. PRZEBUDOWĘ UL. PORTOWEJ, DAJSZĄ MODERNIZACJĘ TRAMWAJOWYCH TOROWISK, BUDOWĘ ROND NA POŁĄCZENIU UL. RADOMSKIEJ Z TRASĄ UNII EUROPEJSKIEJ, PRZEBUDOWĘ UL. MAZURSKIEJ ORAZ ROZBUDOWĘ UL. OKÓLNIAK.

Właśnie ruszyły pierwsze prace związane z budową torów odstawczych przy zajeźdni tramwajowej na ul. Browarnej. W 2026 roku zaplanowano także przebudowę torowiska na ul. 1 Maja (od Pl. Słowiańskiego i ul. Chmurnej do rozjazdów przy skrzyżowaniu 1 Maja – 3 Maja – Nitschmana) oraz opracowanie dokumentacji przebudowy torowiska na Al. Grunwaldzkiej, na odcinku od ul. Komeńskiego do ul. Druśkiej. Opracowane zostaną również postępowania przetargowe na przebudowę torowiska na ul. 3 Maja oraz kolejnych odcinków Al. Grunwaldzkiej.

W zakresie rozwoju portu morskiego w Elblągu (drogowy komponent) planowana jest przebudowa ul. Portowej o długości około 0,74 kilometra. Zaplanowano także poprawę skomunikowania drogi ekspresowej S7 z drogami wojewódzkimi w Elblągu, uwzględniającą dostępność portu morskiego, poprzez budowę dwóch rond na łącznicy ul. Radomskiej z Trasą Unii Europejskiej, opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie zgód realizacyjnych do końca drugiego kwartału 2026 roku oraz przygotowanie i ogłoszenie postępowań przetargowych na roboty budowlane.

W 2026 roku będzie budowany ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż DW nr 504 (ul. Królewiecka), na początku od zjazdu do centrum handlowego przy ul. Fromborskiej do hotelu Europa (postępowanie przetargowe, zawarcie

Fot. EG

umowy i wykonanie robót), a także ogłoszone zostaną przetargi na budowę pozostałych odcinków: od ul. plk. Dąbka do ul. Piłsudskiego oraz od centrum handlowego przy ul. Fromborskiej do granic miasta w Dąbrowie. Te roboty mają rozpocząć się w trzecim-czwartym kwartale 2026 roku po uzyskaniu dofinansowania.

Wśród zaplanowanych na ten rok zadań jest także przygotowanie dokumentacji projektowej budowy miejsc postojowych wzdłuż ul. plk. Dąbka, na odcinku od wjazdu na miejskie targowisko do ul. Pionierskiej.

Planowana jest również budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej nr 1104N (ul. Nowodworska), od wiaduktu nad linią kolejową do istniejącego ciągu pieszo-rowerowego przy węzle Elbląg-Zachód (teren gminy Elbląg). W związku z nią w tej chwili opracowywana jest dokumentacja projektowa oraz przygotowywane są postępowania przetargowe w celu zawarcia umowy na roboty budowlane. Rozpoczną się

one po uzyskaniu dofinansowania.

Jedną z najważniejszych inwestycji drogowych w 2026 roku będzie przebudowa mostu nad rzeką Elbląg, leżącego wzdłuż Al. Kardynała Stefana Wyszyńskiego (DW nr 500), obejmująca wzniesienie przed zamknięciem mostu tymczasowej przeprawy od ul. Wapiennej do ul. Warszawskiej (roboty budowlane potrwać od sierpnia 2026 do maja 2027 roku) oraz remont ul. Wapiennej (naprawa zapadnięć nawierzchni z trylinki) w celu przygotowania drogi do wzmożonego ruchu. Na ul. Wapiennej ma powstać tymczasowy most, który umożliwi przejazd kierowcom w czasie remontu i wyłączenia z ruchu Mostu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, co oznacza, że po wakacjach mieszkańcy muszą liczyć się ze zmianami w organizacji ruchu i wprowadzeniem objazdów w tej części miasta.

W 2026 roku zaplanowano też pierwsze prace związane z przebudową istniejącego traktu komunikacyjnego w sąsiedztwie

Góry Chrobrego poprzez budowę utwardzonej drogi dla pieszych i rowerzystów, na której ma być dopuszczony ruch pojazdów ratowniczych pomiędzy ul. Sybiraków a ul. Wschodnią. Obecnie trwa opracowanie dokumentacji projektowej, a rozpoczęcie robót budowlanych przewidziano w 2027 roku po uzyskaniu dofinansowania.

W zakresie zarządzania ruchem przewidziano przebudowę i rozbudowę sygnalizacji świetlnej, tzw. zielonej fali, wzdłuż ul. plk. Dąbka i DW nr 504 poprzez budowę kanalizacji kablowej łączącej sygnalizację z miejską siecią szerokopasmową (Al. Tysiąclecia, Giermków, 1 Maja, Grota-Roweckiego, przejście Azalia, odcinek Grota-Roweckiego – Traugutta). Ma w związku z tym zostać ogłoszony przetarg, który wyłoni wykonawcę.

Planowana jest przebudowa skrzyżowania ulic M. Konopnickiej – M. Beniowskiego – J. Piłsudskiego na rondo; w związku z tym zadaniem podjęte zostaną starania o dofinansowanie z Rządowego

Funduszu Rozwoju Dróg na 2027 rok – trwa opracowanie dokumentacji projektowej oraz przygotowywane jest postępowanie przetargowe na roboty budowlane.

W 2026 roku kontynuowane będą prace przygotowujące do remontu ul. Mazurskiej na odcinku od ul. Obrońców Pokoju do granicy miasta, polegające na przebudowie jezdni, chodników i budowie ciągu pieszo-rowerowego (opracowanie dokumentacji i uzyskanie zgód realizacyjnych w czwartym kwartale 2026 roku oraz przygotowanie postępowań przetargowych).

Zaplanowano też przebudowę chodnika na ul. Jana III Sobieskiego, na odcinku od ul. Broniewskiego do ul. Fromborskiej. Jej harmonogram zakłada przeprowadzenie postępowania przetargowego, wyłonienie wykonawcy, zawarcie umowy i realizację robót budowlanych.

W ramach odnowy nawierzchni dróg w Elblągu przewidziano odnowę nawierzchni jezdni ul. Malborskiej (od Al. Tysiąclecia do

ul. Fabrycznej), a przy okazji korektę geometrii skrzyżowania z ul. Fabryczną i ul. Zagonową. Po wyłonieniu wykonawcy dokumentacji projektowej oraz złożeniu zamówienia w trybie in house na roboty budowlane nastąpi ich wykonanie.

Planowane są prace przy ul. Okólnik, obejmujące rozbudowę docelowej drogi i budowę kanalizacji deszczowej i ulicznego oświetlenia.

Przewidywana jest też przebudowa ul. Szczecińskiej, oznaczająca budowę docelowej drogi oraz kanalizacji deszczowej i oświetlenia. W 2026 roku plan zakłada opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie zezwoleń.

Zaplanowano także kompleksową przebudowę ul. Suwalskiej na odcinku od ul. Ogólnej do ul. Pawiej, w tym infrastruktury technicznej. Wstępem do niej będzie opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie zezwoleń.

W zakresie rozwoju układu drogowego przewidziano rozbudowę ul. Sulimy poprzez budowę tymczasowej drogi z betonowych płyt od końca istniejącej już drogi o takiej nawierzchni do ul. Nieczui-Ostrowskiego. Pierwszym krokiem będzie wyłonienie wykonawcy dokumentacji projektowej i jej opracowanie.

Planowana jest również kompleksowa przebudowa ul. J. Słowackiego, łącznie z budową kanalizacji deszczowej i oświetlenia. W pierwszym etapie wyłoniony zostanie wykonawca dokumentacji projektowej, który następnie ją sporządzi.

EWELINA GULIŃSKA

BYŁY POLICJANT Z ELBLĄGA PRAWOMOCNIE SKAZANY

FINAL GŁOŚNEJ SPRAWY PRZESŁUCHANIA NA KOMENDZIE W ELBLĄGU. SĄD ODWOŁAWCZY NIE MIAŁ WĄTPLIWOŚCI, ŻE ODIZOLOWANIE POKRZYWDZONEJ, PROWADZENIE PRZEZ OSKARŻONEGO POLICJANTA ROZMOWY W OBECNOŚCI INNYCH FUNKCJONARIUSZY, MAJĄCYCH NAD NIĄ PRZEWAGĘ FIZYCZNĄ, SZARPANIE ZA TOREBKĘ I ZASTRASZANIE STANOWIŁO PSYCHICZNE ZNECĄNIE SIĘ NAD ROZPYTYWANĄ. — CHOCIAŻ TO BYŁO KRÓTKOTRWAŁE ZACHOWANIE, NIEMNIEJ JEDNAK INTENSYWNE. DZIAŁANIE BARTŁOMIEJA K. POLEGAŁO NA UMYŚLNYM ZADAWANIU CIERPIEŃ PSYCHICZNYCH I DOPROWADZIŁO ROZPYTYWANĄ DO PŁACZU — WSKAZAŁ SĘDZIA PODCZAS UZASADNIANIA WYROKU.

Sąd odwoławczy utrzymał w mocy wyrok w sprawie policjanta Bartłomieja K. oskarżonego o przekroczenie uprawnień i znęcanie się podczas przesłuchania 18-letniej kobiety i skazał go na rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na dwa lata. Policjant ma też zapłacić 180 zł opłaty za apelację.

Przypomnijmy, sprawa zaczęła się od interwencji związanej z uszkodzeniem

drzwi taksówki, po której jedna z pasażerek pojazdu została wezwana do Komendy Miejskiej Policji w Elblągu w charakterze świadka. To właśnie podczas pobytu na komendzie doszło do rozmowy z funkcjonariuszem, której przebieg kobieta zarejestrowała telefonem komórkowym. W pomieszczeniu za kratą w obecności dwóch innych policjantów operacyjnych próbował on uzyskać od świadka dane sprawy

uszkodzenia taksówki. Dodajmy, że kobieta początkowo deklarowała policjantce, która miała ją przesłuchiwać, iż poda te informacje. Będąc już na komendzie, stwierdziła jednak, że nie wie, jak nazywa się sprawca, i że niczego nie pamięta.

„Mów, gówniario...”
— wulgarne słowa funkcjonariusza na nagraniu
Na nagraniu słychać m.in.:

„Mów, gówniario, jak on się nazywa, bo ci, k...a, jeszcze zaraz tu klapsa zapodam”.

„Myślisz, że jak powiesz, że się nachlalaś, to co, myślisz, że ujdzie ci to na sucho?”

„K...a, ostatni raz będziesz piła do niepamięci, rozumiesz?”

„To nie jest film, że pójdziesz na policję i powiesz, że nie wiesz, o co chodzi”.

Sąd: nie było błędów w ustaleniach

— Zaskarżony wyrok skazujący, którym oskarżony Bartłomiej K. został uznany za winnego tego, że 26 kwietnia 2022 roku w Elblągu, będąc funkcjonariuszem Komendy Miejskiej Policji w Elblągu, stosował wobec świadka, 18-letniej pokrzywdzonej, przemoc i groźbę bezprawą oraz zniewagę, znęcając się nad nią psychicznie, w celu uzyskania określonych zeznań i informacji, czym, przekraczając swoje uprawnienia, działał na szkodę interesu publicznego oraz prywatnego, to jest popełnienia przestępstwa z art. 246 Kodeksu karnego wzbieg z art. 231 § 1 i w związku z art. 11 § 2 Kodeksu karnego, za który został skazany na karę jednego roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby dwóch lat, nie został w ocenie

Byłego już policjanta ani jego obrońcy nie było w sądzie podczas ogłoszenia wyroku

sądu odwoławczego wydany z zarzucaną w apelacji obrazą przepisów postępowania i w oparciu o błędne ustalenia faktyczne mające wpływ na treść orzeczenia oraz z obrazą przepisów prawa materialnego, bo takie zarzuty postawił obrońca w apelacji, co wyznacza granice rozpoznania apelacji, od stwierdzenia których to uchybień uzależniona była możliwość zmiany wyroku na korzyść oskarżonego — wyjaśnił sędzia Krzysztof Korzeniewski, przewodniczący składu orzekającego.

Sąd Okręgowy w Elblągu stwierdził, że wszystkie podniesione w apelacji zarzuty nie były zasadne i dlatego nie mogły skutkować uniewinnieniem oskarżonego, a także uchyleniem wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

Nagranie zweryfikował je biegły

Nagranie, które było głównym dowodem w sprawie, choć stanowiło kopię zapisu dźwięku z telefonu pokrzywdzonej, w ocenie sądu odwoławczego odzwierciedlało rzeczywisty przebieg zdarzenia i nie było w żaden sposób zmodyfikowane.

— Sąd drugiej instancji zapoznał się z tym zapisem

dźwięku z przebiegu inkryminowanego zdarzenia, zweryfikowanym zresztą przez biegłego sądowego z zakresu fonoskopii. Mając na względzie to, co słychać na tym zapisie, nie można było mieć żadnych wątpliwości co do tego, że oskarżony przekroczył uprawnienia — oznajmił Krzysztof Korzeniewski.

Sąd krytycznie o działaniach policjantki

Zdaniem sędziego policjantka, która jako pierwsza przesłuchiwała pokrzywdzoną, nie powinna prosić policjantów z wydziału operacyjnego o pomoc.

— Policjantka w takiej sytuacji powinna odebrać zeznania od pokrzywdzonej pod groźbą odpowiedzialności karnej za mówienie nieprawdy i co najwyżej rozważyć zatrzymanie telefonu i na tym zakończyć swoje czynności z jej udziałem, a nie zwracać się do innych policjantów, jak się okazało, z wydziału operacyjnego, o to, żeby wpłynęli na świadka, bo inaczej tego potraktować nie można. Po co była ta pomoc w przesłuchaniu, o którą ta policjantka się zwróciła? Natomiast w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że pokrzywdzona złożyła fał-

szywe zeznania, powinna wszcząć postępowanie karne i tyle — stwierdził sędzia Korzeniewski.

Groźby i szarpanie za torebkę jako forma przemocy

Zdaniem sądu nie można mieć wątpliwości, że zachowanie oskarżonego policjanta miało na celu uzyskanie od pokrzywdzonej konkretnych zeznań.

— Oskarżony chciał zmusić pokrzywdzoną do złożenia zeznań o określonej treści skoro najpierw podniósł głos, a następnie krzykiem, w trybie rozkazującym, kilkakrotnie, tonem nieznoszącym sprzeciwu, domagał się, aby ujawniła sprawcę i podała jego dane oraz numer telefonu, a po odprawieniu pokrzywdzonej na przesłuchanie, w obecności tej samej policjantki, która spowodowała to całe zdarzenie, powiedział, że jak nadal będzie coś nie tak, to on nadal jest za kratą w obecności dwóch innych policjantów — stwierdził sędzia.

Dodał, że z zapisu dźwięku wynika jednoznacznie, że Bartłomiej K. stosował przemoc polegającą na szarpaniu za torebkę, w której znajdował się telefon przepyttywanej.

— Nawet jeśli ta przemoc była ukierunkowana na rzecz, a nie na osobę, to wypełnia znamiona przemy w rozumieniu tego przepisu. Każde użycie siły fizycznej (jest przemocą — przyp. red.). To nie musi być bicie, kopanie czy inne formy przemocy. Oskarżony zrobił to, zamiast zażądać wydania telefonu pod rygorem odebrania go pod przymusem. Do tego zresztą nawiązał później jeden z policjantów, który w tym rozpytaniu brał udział, aktory nie zachowywał się w taki sposób jak oskarżony — podkreślił.

UMORZONO ŚLEDZTWO W SPRAWIE WYBUCHU GAZU

Prokuratura umorzyła śledztwo w sprawie ubiegłorocznego wybuchu gazu w bloku w Braniewie, wskutek którego zmarła 74-letnia kobieta. W ocenie śledczych do zdarzenia doszło z powodu niewłaściwego użytkowania instalacji gazowej, tj. kuchenki zasilanej za pomocą butli.

Powołany przez prokuraturę biegły stwierdził, że rozszczelnienie nastąpiło w trakcie wykonywania przez lokatorkę mieszkania bliżej nieokreślonych czynności w obrębie instalacji gazowej. Prokurator zaznaczył, że nie da się do końca wykluczyć, że któryś z elementów — prawdopodobnie kuchenka albo reduktor gazu — nie był w pełni sprawny, ale ewentualne niesprawności nie skutkowały wyciekiem gazu. Braniewska prokuratura wyłączyła do odrębnego postępowania materiał dowodowy w zakresie prawidłowości przeprowadzonych okresowych przeglądów technicznych budynku. Zostało ono przekazane do Prokuratury Rejonowej w Działdowie.

Do wybuchu doszło w listopadzie 2025 roku w mieszkaniu na czwartym piętrze wielorodzinnego budynku w Braniewie. Siła wybuchu spowodowała zniszczenie zewnętrznych ścian mieszkania. W zdarzeniu została poszkodowana 74-latką, którą z licznymi oparzeniami przewieziono do szpitala w Elblągu. Kilka dni później kobieta zmarła.

Po wybuchu budynek zamieszkały przez ponad 100 osób został wyłączonej z użytkowania decyzją powiatowego inspektora nadzoru budowlanego. Większość lokatorów mogła wrócić do swoich mieszkań dopiero po kilku dniach od wykonania ekspertyzy technicznej przez rzeczoznawcę budowlanego.

(PAP)

REKLAMA

komunikat

Burmistrz Miasta i Gminy Frombork

podaje do publicznej wiadomości, że zostały wywieszone na tablicach Urzędu Miasta i Gminy we Fromborku wykazy nieruchomości, stanowiących własność Gminy Frombork, przeznaczonych do dzierżawy, najmu i sprzedaży. Wykazy zamieszczone są również w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem frombork.bip.net.pl.

**Klaps jako groźba
bezprawna**

Sędzia odniósł się też do tego, że policjant w trakcie rozpytywania pokrzywdzonej powiedział, że „zapoda jej klapsa”.

— Z tego zapisu wynika również stosowanie groźby bezprawnej. Bo jak można traktować słowa wypowiedziane takim tonem: co, bo ci zaraz tutaj, z przekleństwem, klapsa zapodam? Czy to nie jest groźba natychmiastowego użycia przemocy? W naszej ocenie jest. I nie zgadzamy się w tym zakresie w żadnym razie z obrońcą, który usiłował przekonać, że to jest metoda wychowawcza w stosunku do osoby rozpytywanej stosowana przez

policję. Mam nadzieję, że nie w każdej sprawie — skwitował.

— Po drugie, groźba w rozumieniu tego przepisu to nie jest tylko groźba popełnienia przestępstwa na szkodę innej osoby. To jest groźba bezprawna w rozumieniu art. 115 Kodeksu karnego. Jak mamy potraktować zwroty, których używa oskarżony? Będziesz miała zarzuty, zostaniesz zatrzymana, czyli pozbawiona wolności. Zostanie zabrany ci telefon, pójdziesz na dołek za to, że nas oszukujesz, bo cię zatrzymamy. Czy to jest tryb oznajmujący w języku polskim, o którym mówił obrońca w trakcie mowy końcowej? W naszej ocenie nie.

**Psychiczne znęcanie się nad
świadkiem**

Według sądu odwoławczego zachowanie policjanta, polegające na przedstawionym potraktowaniu odizolowanej pokrzywdzonej w obecności dwóch innych policjantów, mających nad nią przewagę fizyczną, szarpaniu za torebkę i zastraszaniu, słusznie zostało uznane za psychiczne znęcanie się nad rozpytywaną przez sąd pierwszej instancji.

— Chociaż to było krótkotrwałe zachowanie, niemniej jednak intensywne i miało na celu uzyskanie od niej określonych zeznań i informacji. Takie działania oskarżonego polegały na umyślnym zadawaniu cierpień psychicznych i do-

prowadziło rozpytywaną do płaczu — uzasadniał sędzia.

Sąd wskazał, że z zapisu przesłuchania nie wynikało, aby pokrzywdzona w jakiś sposób prowokowała oskarżonego, mimo że tak przedstawiali to oskarżony i część świadków. Zaznaczył, że kobieta nie zachowywała się wobec policjanta wyzywająco i nie mogła przewidzieć, że decydując się na włączenie telefonu w celu nagrywania, zostanie potraktowana w sposób, który w ocenie sądu miał charakter psychicznego znęcania się nad inną osobą w celu wymuszenia określonego zachowania.

Podkreślił też, że zachowanie oskarżonego

stanowiło przekroczenie uprawnień przysługujących policjantowi oraz było działaniem na szkodę zarówno interesu publicznego, jak i prywatnego.

**Kasacja tylko
w wyjątkowych przypadkach**

Wyrok w sprawie policjanta (rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na dwa lata) jest prawomocny, nie przysługuje od niego środek odwoławczy i kończy całe postępowanie. Sąd przypomniał, że z uwagi na orzeczenie kary przy jednoczesnym warunkowym zawieszeniu jej wykonania kasacja co do zasady nie przysługuje stronom, chyba że została oparta na bezwzględnej przyczynie określonej w art. 439

Kodeksu karnego. Zaznaczył również, że prokurator generalny oraz rzecznik praw obywatelskich mogą w każdej sprawie wnieść kasację na korzyść oskarżonego.

**BARTŁOMIEJ K. NIE JEST
JUŻ POLICJANTEM**

— Odszedł ze służby dobrowolnie na początku tego roku — poinformował nas Krzysztof Nowacki, oficer prasowy Komendy Miejskiej Policji w Elblągu. Skazanego policjanta ani jego obrońcy nie było w sądzie podczas ogłoszenia wyroku. Sala sądowa była pełna, bo oprócz dziennikarzy na ogłoszenie wyroku przyszło też około 10 policjantów.

EWELINA GULIŃSKA

RAFAŁ TRAKS: PO CO DWA RAZY WYDAWAĆ PIENIĄDZE NA TE SAME DZIURY?

— Po co wydawać pieniądze dwa razy? — pytał podczas posiedzenia komisji zdrowia, bezpieczeństwa i spraw społecznych Rady Miejskiej w Elblągu radny Rafał Traks. Odniósł się do doraźnego łatania dziur na elbląskich ulicach. Jego wątpliwości dotyczyły tego, czy wykonanie napraw teraz nie będzie wymagało ponownej interwencji za kilka tygodni. Co jest powodem stosowania takiej technologii i kiedy rozpoczną się remonty w pełnym zakresie?

Rozpoczęło się pierwsze łatanie dziur, które jak co roku pojawiły się pod koniec zimy na elbląskich ulicach. W pierwszej kolejności naprawione zostaną ulice: Warszawska, Fromborska, Dąbka, Grunwaldzka, Morszyńska, Beniowskiego, Pocztowa, Saperów, Bema, Odrodzenia, 12 Lutego, Wyspiańskiego, Grota-Roweckiego, Mazurska, Okrzei, Grottgera, Konopnickiej, Mickiewicza oraz Moniuszki. Kolejne będą remontowane sukcesywnie.

Temat łatania dziur był szeroko omawiany podczas ostatniego posiedzenia komisji zdrowia, bezpieczeństwa i spraw społecznych. Radny Rafał Traks dopytywał, czy miasto planuje stosować jedynie doraźne łatanie, czy też jak wubie-

głym roku wycinać uszkodzone fragmenty jezdni.

— W zeszłym roku wycinane były kawałki tych dróg i dopiero wtedy było robione łatanie. Czy w tym roku państwo chcą zmienić technologię i robić tylko takie łatanie doraźne, czyli po prostu wylewać tę masę bitumiczną w dziury, które obecnie są, czy jednak będą robione wycinki? — dociekał radny. — Wiem, że technologia wycinania jest dużo lepsza niż takie zwykłe zalewanie, bo po takim zwykłym zalewaniu po dwóch, trzech tygodniach znowu zrobi się taka sama dziura. Więc ta technologia jest tutaj dosyć ważna.

Do sprawy odniósł się Marek Kuna, kierownik Referatu Inwestycji Drogowych w Urzędzie Miejskim

Fot. EG

w Elblągu. Poinformował, że obecnie stosowane rozwiązania mają tymczasowy charakter.

— Jeśli chodzi o technologię, jest to rozwiązanie doraźne, związane z brakiem działających wytwórni i mas bitumicznych. W tym okresie prowadzone są prace konserwacyjne i jest to tendencja ogólnopolska. Dlatego pozostaje masa na zimno, jest ona mniej sku-

teczna, a przy tym droższa — wyjaśnił. — Wykuwanie jest skuteczne i powinno być wykonywane w miejscach, gdzie nawierzchnia przy dziurze jest spękana. Jeżeli się tego nie wykuje, łata nie ma się czego trzymać. Środki z bieżącego utrzymania są koordynowane w taki sposób, aby wskazywać miejsca, gdzie można zastosować masę na zimno bez wykuwania, czy-

li tam, gdzie nawierzchnia jest stabilna, oraz miejsca, gdzie występują pęknięcia i konieczne jest wykuwanie oraz wykrajanie uszkodzonego fragmentu.

W dalszej części posiedzenia radny Traks poruszył także kwestię kosztów i zasadności wykonywania tymczasowych napraw.

— Może dojść do takiej sytuacji, że dzisiaj połatamy tą wylewką, a za dwa-trzy tygodnie trzeba będzie to poprawiać. Po co więc wydawać pieniądze dwa razy, skoro można to zrobić raz, kiedy będzie dostępna masa bitumiczna, i wykonać to już docelowo? — dopytywał Rafał Traks.

Kierownik referatu podkreślił, że obecne działania wynikają przede wszystkim z konieczności zapewnienia bezpieczeń-

stwa. — Niemniej jednak wszystkie te miejsca zostaną w drugiej części marca, po 15., kiedy ruszą wytwórnie, poprawione docelowo, zgodnie z właściwą technologią. Na chwilę obecna prace wykonywane są winnej technologii z uwagi na dostępność i koszty, natomiast finalnie naprawy zostaną wykonane zgodnie z właściwą technologią — zaznaczył Marek Kuna.

A zatem, jak wynika z zapowiedzi urzędnika, obecne łatanie dziur ma przejściowy charakter i ma zapewnić bezpieczeństwo użytkownikom dróg. Kompleksowe naprawy we właściwej technologii mają rozpocząć się w drugiej połowie marca, po uruchomieniu wytwórni mas bitumicznych.

EWELINA GULIŃSKA

REKLAMA

komunikat**Burmistrz Miasta Braniewa**

informuje,

że w siedzibie Urzędu Miasta Braniewa, ul. Kościuszki 111, oraz na stronie www.bip.braniewo.pl na okres 21 dni zostały zamieszczone zarządzenia Burmistrza Miasta Braniewa nr 21/2026, nr 22/2026 i nr 23/2026 z dnia 20 lutego 2026 r. w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości lokalowych przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej.

2626sezt-a-G

komunikat**Wójt Gminy Braniewo**

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Braniewo zgodnie z zarządzeniem nr 14/IX/2026 Wójta Gminy Braniewo z dnia 23.02.2026 r. wywieszono na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży. Szczegółowe informacje można uzyskać pod nr. tel. (55) 644 03 00.

2426sezt-a-G

komunikat**Wójt Gminy Braniewo**

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Braniewo zgodnie z zarządzeniem nr 15/IX/2026 Wójta Gminy Braniewo z dnia 23.02.2026 r. wywieszono na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do najmu. Szczegółowe informacje można uzyskać pod nr. tel. (55) 644 03 00.

2526sezt-a-G

ROZBILI GANG HANDLUJĄCY LUDŹMI

FUNKCJONARIUSZE STRAŻY GRANICZNEJ W ELBLĄGU ROZBILI GANG, KTÓRY MÓGŁ SKRZYWDZIĆ NAWET 2 TYSIĄCE CUDZOZIEMCÓW WERBOWANYCH DO PRZYMUSOWEJ PRACY. DO TEJ PORY ŚLEDCHY ZIDENTYFIKOWALI 50 OFIAR HANDLU LUDŹMI. WŁAŚNIE ZATRZYMANO 8 OSÓB, KTÓRE MIAŁY DZIAŁAĆ W TEJ GRUPIE.

Funkcjonariusze z placówki Straży Granicznej w Elblągu od 2024 roku rozpracowywali kilkunastoosobową grupę przestępczą, na której czele stali Ukraińiec i Polak. Składała się głównie z obywateli Ukrainy, Polski i Uzbekistanu.

„Proceder polegał na wykorzystywaniu ofiar do pracy o charakterze przymusowym z zastosowaniem przemocy i gróźb, wprowadzenia w błąd oraz nadużycia stosunku zależności i wykorzystania krytycznego położenia ofiar. Ofiarami byli głównie mieszkańcy Ameryki Łacińskiej, w przeważającej części Kolumbijczycy. Sprawcy werbowali ich już na terytorium państw ich pochodzenia, a następnie pozornie delegowali do pracy w Polsce z wykorzystaniem spółek zarejestrowanych poza granicami UE” — przekazała Komenda Główna Straży Granicznej.

W terminie objętym postępowaniem sprawcy zwerbowali około 2 tysięcy cudzoziemców, których przetrzymywali do czasu przetransportowania do miejsc wykonywania pracy. Do tej pory zidentyfikowano 50 ofiar handlu ludźmi. W toku śledztwa funkcjonariusze Straży Granicznej

ujawnili materiał wskazujący na to, że przestępcy zajmowali się również praniem brudnych pieniędzy.

Straż Graniczna podała, że działania podjęto 11 lutego i były one prowadzone na szeroką skalę. W ich wyniku zatrzymano 8 osób; 6 z nich trafiło już do aresztu.

Funkcjonariusze SG przeszukali 17 lokali mieszkalnych i usługowych oraz pojazdy używane przez osoby powiązane z procederem. Zabezpieczono środki pieniężne, złoto inwestycyjne, numizmaty oraz biżuterię.

„W trakcie działań dwukrotnie miały miejsca na gdańskich ulicach próby ucieczki. Ścigane pojazdy prowadzone przez Ukraińca i Polaka nie zatrzymały się do kontroli. Mundurowi musieli użyć broni. Dopiero przestrzelenie opon tych pojazdów skutecznie je unieruchomiło i pozwoliło ująć uciekinierów. Nikt nie odniósł obrażeń i nie potrzebował pomocy medycznej” — poinformowała SG.

Wartość zabezpieczonych przedmiotów i środków pieniężnych szacuje się na 3,6 miliona złotych. W trakcie wykonywania czynności funkcjonariusze zabezpieczyli także przed-

miot przypominający broń palną oraz niewielkie ilości narkotyków.

Decyzją Sądu Rejonowego w Elblągu 6 osób zostało aresztowanych na 3 miesiące. Wobec 2 osób został zastosowany środek zapobiegawczy w postaci dozoru policyjnego, poręczenia majątkowego oraz zakazu opuszczania kraju.

„Materiał dowodowy zebrany w toku czynności związanych z przeszukiwaniem stanowić będzie podstawę do dalszego rozszerzenia zarzutów, ustalenia uszczupień należności skarbu państwa wynikających z podatku CIT, PIT, VAT” — podała SG.

Straż Graniczna zaznaczyła, że sprawa ma rozwojowy charakter. Planowane są dalsze zatrzymania.

W działaniach uczestniczyli funkcjonariusze z placówki SG w Elblągu, Morskiego Oddziału SG w Gdańsku i grup realizacyjnych wydziałów zabezpieczenia działań Morskiego, Warmińsko-Mazurskiego, Nadwiślańskiego i Nadodrzańskiego Oddziału SG, a także eksperci od wykrywania i zwalczania zagrożeń cyberbezpieczeństwa z Zarządu Operacyjno-Śledczego Komendy Głównej SG.

ŹRÓDŁO: STRAŻ GRANICZNA,
OPRAC. EG

WRACAJĄ DO SPRAWY SPRZED LAT

MINĘŁO 25 LAT OD ODNALEZIENIA ZWŁOK NOWO NARODZONEJ DZIEWCZYNKI W PRZYDROŻNYM ROWIE W OKOLICACH KAZIMIERZOWA KOŁO ELBLĄGA. DO DZIŚ NIE USTALONO, KIM BYŁA JEJ MATKA ANI CO DOKŁADNIE WYDARZYŁO SIĘ TAMTEGO DNIA. TERAZ POLICYJNE ARCHIWUM X CHCE ROZWIKŁAĆ TĘ ZAGADKĘ I APELUJE O POMOC DO OSÓB, KTÓRE MOGĄ POSIADAĆ NAWET DROBNE INFORMACJE LUB WSPOMNIENIA Z TAMTEGO OKRESU, ZWŁASZCZA DOTYCZĄCE KOBIET BĘDĄCYCH WÓWCZAS W CIĄŻY I MIESZKAJĄCYCH W KAZIMIERZOWIE, ADAMOWIE LUB ELBLĄGU. PRZYDATNE MOGĄ OKAZAĆ SIĘ TAKŻE INFORMACJE O OSOBACH, KTÓRE W TAMTYM CZASIE ZACHOWYWAŁY SIĘ W NIETYPOWY SPOSÓB.

Są sprawy, które pozostają w pamięci na zawsze, także wśród policjantów. W ramach kampanii „Archiwum X — nie przestajemy szukać!” policja wraca do historii ciała noworodka odnalezione 21 stycznia 2001 roku pod Kazimierzowem koło Elbląga. Mimo upływu lat wciąż pozostają pytania dotyczące tego, co wydarzyło się wówczas, kim była matka dziecka i co się z nią stało. Funkcjonariusze liczą na to, iż dzięki pomocy społeczeństwa i przekazanym informacjom uda się dotrzeć do prawdy.

Co ustalono w śledztwie?

21 stycznia 2001 roku około godziny 14.45 policjanci z Komendy Miejskiej Policji w Elblągu zostali powiadomieni przez mężczyznę o odnalezieniu w przydrożnym rowie w okolicy miejscowości Kazimierzowa zwłok nowo narodzonej dziewczynki. Na miejsce natychmiast skierowano policjantów i techników kryminalistyk. Zobaczyli oni, że dziecko było owinięte w charakterystyczny koc, a obok leżała niewielka poduszka. Zabezpieczyli ślady. Policyjny pies podjął trop prowadzący w kierunku miejscowości Adamowo, ale zgubił go przy jednym z budynków.

Przeprowadzona sekcja zwłok wykazała, że dziewczynka urodziła się żywa i żyła od około 20 minut do 6 godzin. Przyczyną śmierci było wyziębienie i brak udzielonej pomocy. W toku postępowania zabezpieczono i oznaczono profil DNA dziecka oraz jego matki.

To tu, w przydrożnym rowie w okolicach Kazimierzowa koło Elbląga, 25 lat temu znaleziono ciało nowo narodzonej dziewczynki. Było owinięte w niebieski koc w kratę i przykryte żółtą poduszką z motywem kwiatów

Sprawa, która wciąż czeka na odpowiedź

Pomimo prowadzonych przez lata działań śledczych i operacyjnych nie udało się dotąd ustalić tożsamości matki ani dokładnych okoliczności tej tragedii. Policjanci z warmińsko-mazurskiego archiwum X wrócili do sprawy i ponownie analizują zgromadzone materiały, korzystając z nowych możliwości kryminalistyk i współczesnych metod analitycznych.

— Pracując przy takich sprawach, nie da się być

tylko śledczym. Zawsze myślimy o tym dziecku, o jego matce i o tym, co musiało się wydarzyć, że doszło do tej tragedii — mówi policjant prowadzący sprawę. — Wielokrotnie w sprawach znajdujących się w policyjnych archiwach X przełom następował dzięki jednej osobie, która po latach milczenia znalazła w sobie odwagę, by wrócić do trudnych wspomnień.

Policja zwraca się z prośbą do wszystkich osób, które mogą posiadać jakiegokolwiek informacji

dotyczące tego zdarzenia, nawet jeśli wydają się one drobne lub odnoszą się jedynie do fragmentów wspomnień sprzed lat, o kontakt z funkcjonariuszami. Szczególnie ważne mogą być informacje o kobietach, które w tamtym czasie były w ciąży i zamieszkiwały w rejonie Kazimierzowa, Adamowa lub Elbląga, a także o osobach, które zachowywały się wówczas w nietypowy sposób.

Każda przekazana informacja może pomóc policjantom z archiwum X

w ustaleniu prawdy. Osoby posiadające wiedzę na temat tego zdarzenia proszone są o kontakt telefoniczny pod numerem +48 509 985 025 lub mailowo na adres archiwumx@policja.gov.pl. Policja zapewnia pełną anonimowość osobom przekazującym informacje.

Kampania „Archiwum X — nie przestajemy szukać!”

Sprawa odnalezienia ciała noworodka w okolicach Kazimierzowa została przypomniana w ramach ogólnopolskiej kampa-

nii „Archiwum X — nie przestajemy szukać!”, prowadzonej przez Biuro Kryminalne KGP i Biuro Komunikacji Społecznej KGP 16-22 lutego 2026 roku, podczas Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem. Celem kampanii jest przypomnienie, że za każdą niewyjaśnioną sprawą stoją realni ludzie i ich historie, zachęcenie świadków do podzielenia się informacjami oraz podkreślenie, jak ważne jest dążenie do poznania prawdy.

AGNIESZKA WŁODARSKA, BKS KGP

WICEMINISTER W ELBLĄGU: UMOWY O PRACĘ ZAMIAST ŚMIĘCIÓWEK

NIE BĘDZIE JUŻ TAK, ŻE MIMO JASNYCH PRZEPISÓW LUDZIE SĄ ZATRUDNIANI NA UMOWY ŚMIĘCIOWE TAM, GDZIE POWINNA BYĆ UMOWY O PRACĘ — ZAPOWIEDZIAŁ W ELBLĄGU SEBASTIAN GAJEWSKI, WICEMINISTER RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ. DODAŁ, ŻE REFORMA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY MA SKUTECZNIE OGRANICZYĆ NADUŻYWANIE UMÓW CYWILNOPRAWNYCH.

W miniony piątek Sebastian Gajewski, wiceminister rodziny, pracy i polityki społecznej, odwiedził Elbląg. Wizytę rozpoczął od odwiedzenia elbląskiego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, tłumacząc to tym, że to właśnie tam wdrażana jest jedna z głównych zmian w tej kadencji Sejmu.

Staż pracy po nowemu

— Od 1 stycznia praca na umowach cywilnoprawnych i działalność gospodarcza mają takie samo znaczenie jak praca na umowie o pracę — powiedział wiceminister Sebastian Gajewski podczas spotkania z mediami w Ratuszu Staromiejskim. Chodzi o tzw. ustawę stażową. Wcześniej do stażu pracy potrzebnego m.in. do ustalenia długości urlopu, prawa do odprawy czy dodatku stażowego wliczano wyłącznie zatrudnienie na etacie.

— Do tej pory było tak, że jeśli byliśmy zatrudnieni na umowę o pracę, to tylko ten okres wliczał się do stażu pracy, na przykład przy ustalaniu długości urlopu, wysokości odprawy, prawa do dodatku stażowego czy nagrody jubileuszowej. Liczyła się wyłącznie praca na umowie o pracę. Teraz liczy się także umowa zlecenia i działalność gospodarcza — zaznaczył wiceminister.

Nowe przepisy umożliwiają uzyskanie w ZUS zaświadczenia potwierdzającego okres pracy na podstawie innych form zatrudnienia.

— Każdy może przez platformę usług elek-

tronicznych ZUS złożyć wniosek o zaświadczenie potwierdzające pracę na umowie zlecenia lub działalność gospodarczą. Kilka tysięcy osób już z tej możliwości skorzystało, także w Elblągu — oznajmił Gajewski. — To dowód, że tej ustawy potrzebowaliśmy. Sam złożyłem taki wniosek, podobnie jak pani minister Agnieszka Dziemianowicz-Bąk. W szczególności nasze pokolenie ma doświadczenie pracy na umowach cywilnoprawnych. To doświadczenie zostanie uczciwie potraktowane.

Wyższy zasiłek pogrzebowy

Jedną z ważniejszych decyzji w tej kadencji Sejmu była podwyżka zasiłku pogrzebowego, który przez 14 lat nie był waloryzowany.

— Podwyżczyliśmy zasi-

łek pogrzebowy do 7 tysięcy złotych, bo za 4 tysiące złotych w Polsce naprawdę nie da się pożegnać bliskiej osoby. Zaproponowaliśmy także nowe rozwiązania — przekazał Sebastian Gajewski. Zmiany weszły w życie 1 stycznia tego roku. Oprócz podniesienia podstawowej kwoty świadczenia wprowadzono możliwość wsparcia w nadzwyczajnych sytuacjach, m.in. gdy konieczne jest sprowadzenie ciała z zagranicy albo gdy pojawiają się dodatkowe koszty formalne i organizacyjne związane z pochówkiem.

Naprawa czerwcowych emerytur

Kolejna zmiana dotyczy osób, które przeszły na emeryturę w czerwcu w latach 2009-2019. Problem polegał na tym, że osoby kończące aktywność zawo-

dową właśnie w tym miesiącu otrzymywały niższe świadczenia niż ci, którzy przechodzili na emeryturę w innych miesiącach.

— Osoby przechodzące w czerwcu na emeryturę otrzymywały nawet kilkaset złotych mniej. Dzięki ustawie podwyższyliśmy świadczenia tym osobom — powiedział wiceminister.

Nowe przepisy przewidują przeliczenie świadczeń i wyrównanie strat wynikających z niekorzystnych zasad obowiązujących w tamtym okresie.

— W oddziale ZUS w Elblągu 96 procent osób, które przeszły na emeryturę w czerwcu w latach 2009-2019, ma już swoje sprawy załatwione. Pieniądze albo już do nich trafiły, albo trafią w najbliższym terminie wypłaty świadczenia. Elbląg jest pod tym względem jednym

z liderów w Polsce; ta akcja przebiega tutaj bardzo sprawnie — pochwalił Sebastian Gajewski.

Reforma Państwowej Inspekcji Pracy

Najwięcej miejsca w wystąpieniu poświęcono projektowi reformy Państwowej Inspekcji Pracy.

— Dzisiaj na stole leży reforma Państwowej Inspekcji Pracy. Półtora miliona Polaków pracuje na umowach cywilnoprawnych bez innej pracy. Siedemdziesiąt procent Polaków uważa, że umowy śmieciowe są nadużywane. Sześćdziesiąt procent uważa, że inspektorzy pracy powinni mieć skuteczne instrumenty do przekształcania umów cywilnoprawnych w umowy o pracę — oznajmił wiceminister Sebastian Gajewski.

Rząd przyjął już projekt ustawy i skierował go

do Sejmu.

— Nie będzie już tak, że mimo jasnych przepisów określających, kiedy należy zatrudnić na umowę o pracę, a kiedy nie wolno stosować umów cywilnoprawnych, pracownicy nadal są zatrudniani na zleceniu czy umowie o dzieło — zapewniał wiceminister. — Umowy zlecenia i umowy o dzieło są częścią rynku pracy i pozostaną jego elementem. Chodzi jednak o to, by nie były nadużywane tam, gdzie od ćwierć wieku obowiązujące przepisy mówią jasno: jeśli istnieje podporządkowanie co do czasu, miejsca i sposobu wykonywania pracy, powinno się zawierać umowę o pracę. Tych przepisów nie można obchodzić ani ignorować.

Przedstawiciel rządu zapowiedział też kolejne inwestycje.

— W lutym zakontraktujemy budowę 18 tysięcy mieszkań i 2,5 tysiąca miejsc w akademikach. Pieniądze trafią także do Elbląga. Budujemy też farmę wiatrową na Bałtyku, elektrownię atomową, fabrykę AI, przywracamy połączenia kolejowe — wyliczał.

Na koniec pojawił się wątek bezpieczeństwa. — Najważniejsze jest bezpieczeństwo militarne. To 80 miliardów złotych na uzbrojenie, przemysł i miejsca pracy w Polsce. Apel do prezydenta o niewetowanie ustawy — powiedział Łukasz Michnik, rzecznik Lewicy.

Wiceminister odwiedził także Elbląskie Centrum Usług Społecznych oraz spotkał się z Michałem Missanem, prezydentem Elbląga.

EWELINA GULIŃSKA

WYSOCZYŻNA ELBLĄSKA OD A DO Z

WYSOCZYŻNA ELBLĄSKA ZASKAKUJE TAJEMNICZYMI LEŚNYMI ŚCIEŻKAMI I PANORAMICZNYMI WIDOKAMI. LICZNE SZLAKI PIESZE I ROWEROWE PROWADZĄ PRZEZ NAJBARDZIEJ ATRAKCYJNE TURYSTYCZNE WZGÓRZA MIĘDZY ELBLĄGIEM A TOLKMICKIEM, DLATEGO POŚWIĘCAMY IM CYKL „POZNAJ WYSOCZYŻNĘ ELBLĄSKĄ OD A DO Z”, KTÓRY SPECJALNIE DLA NASZYCH CZYTELNIKÓW TWORZY ZESPÓŁ PARKU KRAJOBRAZOWEGO WYSOCZYŻNY ELBLĄSKIEJ.

D JAK DĄB BAŻYŃSKIEGO

Najgrubszy żyjący dąb w Polsce

Dąb Bażyńskiego jest uznawany za najgrubszy żyjący dąb w Polsce. Liczy 1004 cm obwodu na wysokości pierśnicy, czyli 130 cm od poziomu gruntu (pomiar wykonany przez eksperta w kwietniu 2025 r.) i 20,4 m wysokości. Dąb rośnie w Kadynach, tuż przy szosie z Elbląga do Tolkmicka.

Jest to dąb szypułkowy, który został ustanowiony pomnikiem przyrody w 1962 r., podobnie jak rosnące obok niego, wzdłuż drogi, inne okazałe dęby.

Dąb Bażyńskiego jest poważnie uszkodzony. Ma bardzo duże ubytki pnia i korony. Część konarów igalezi zamarlała lub zamiera. Pierwotne konary główne i przewodniki zostały zredukowane wskutek wyłamań lub cięć. Dąb został zaatakowany przez grzyby, w tym grzyby rozkładu brunatnego: żółciaka siarkowego oraz ozorka dębowego (częściowo chronionego).

Widoczne są na nim ślady żerowania owadów: galasówki dębianskiej, zwójki zieloneczki i kołatka. Stan drzewa to skutek nie tylko wieku, ale inaportu cywilizacji: zakłóceń w działaniu systemu odprowadzania, spadku poziomu wód gruntowych, zanieczyszczenia światłem, bezpośredniej bliskości szosy (i związanego z tym zasolenia), ataków prób nieumiejętnego ratowania drzewa. Znajdująca się w nim potężna dziupla w celu wzmocnienia drzewa wypełniona była ceglano-betonową plombą (usuniętą w 1994 r.). Obecnie dziupla ta zajmuje praktycznie całe wnętrze pnia. W XIX wieku, za czasów jednego z właścicieli majątku w Kadynach, Artura Birknera, dziuplę zmierzono w nietypowy sposób: okazało się, że mieści się w niej jednocześnie 11 żołnierzy w pełnym rynsztunku. Przez

Dąb Bażyńskiego na początku lat 80 XX wieku. Dziupla była wypełniona betonową plombą

pewien czas wejście do dziupli było zamknięte wrotami. Natomiast na zlecenie rezydującego w Kadynach Wilhelma II, cesarza niemieckiego, wybudowano przy dębie stróżówkę, w której umundurowany strażnik dbał o jego bezpieczeństwo. W ostatnim półwieczu dąb przechodził wielokrotnie mniej lub bardziej trafione zabiegi pielęgnacyjne. W 2025 r. wykonano pielęgnację drzewa polegającą na wybiórczym usunięciu zkorony uschniętych gałęzi, zabezpieczeniu przed upadkiem konara od strony drogi DW503 oraz budowie przegrody zamykającej komin w pniu w celu ograniczenia zbyt dużej wentylacji i wysuszenia pnia.

Skąd nazwa?

Nazwa dębu była wielokrotnie zmieniana. W XIX wieku nosił nazwę 1000-letniego Dębu Niemiec, na przełomie XIX i XX wieku – dębu Królewskiego (na cześć ówczesnego właściciela majątku – cesarza Wilhelma II), po 1945 r. był to dąb 1000-lecia, następnie dąb Kadyny (imię legendarnej księżniczki pruskiej), potem był znany jak dąb Odrodzenia Polski.

Od strony południowej dąb prezentuje się imponująco

Ostatecznie nazwano go dębem Jana Bażyńskiego na cześć człowieka, dzięki któremu znaczne obszary Prus przyłączone zostały za panowania Kazimierza Jagiellończyka do Korony. Jan Bażyński (Bazeński) (1390-1459), znany również jako Johannes von Baysen, pochodził ze spolonizowanej rodziny szlacheckiej Flemingów, która przybyła na Warmię z Lubeki w celach kolonizacyjnych w pierwszej połowie XIII wieku. Była to barwna postać. Odbывая liczne podróże, walczył w wielu krajach Europy, wslawił się m.in. w wojnach

Dąb rośnie w Kadynach, tuż przy szosie z Elbląga do Tolkmicka

z Maurami. Jan Bażyński był jednym z założycieli Związku Pruskiego, który bronił niezależności pruskich miast od zakonu krzyżackiego. Za zasługi w doprowadzeniu do powstania i inkorporacji Prus Królewskich do Korony w 1454 r. Bażyński uhonorowany został stanowiskiem gubernatora Prus. Natomiast właścicielem majątku w Kadynach stał się w 1431 r., otrzymując go od Krzyżaków jako zastaw za długi. Rodzina Bażyńskich zarządzała tym terenem przez kolejnych 200 lat.

A co z wiekiem?

Pomimo postępów nauki niestety nie posiadamy narzędzi do naukowego określenia ze 100-procentową pewnością wieku najstarszych, najczęściej spróchniałych drzew. Jedynym sposobem ustalenia dokładnego wieku drzewa nadal pozostaje metoda polegająca na policzeniu rocznych przyrostów (tzw. słoików) u podstawy pnia. Aby to zrobić, wcale nie trzeba ścinać drzewa. Obecnie istnieją techniki, które nie są aż tak inwazyjne, np. pobieranie próbek specjalnym wiertłem Presslera (pozwala ono wyciąć fragment pnia o średnicy kilku milimetrów) czy rezystografia (polegająca na pomiarze zmian oporu powstającego podczas wierceń w drewnie igłą o grubości 3 mm) oraz techniki zupełnie bezinwazyjne, jak choćby tomografia komputerowa. Jednak nawet najbardziej zaawansowana technika staje się bezradna w przypadku, gdy środek pnia jest pusty albo wypełniony próchnicą lub pień składa się z nieznanego ilości zróżnicowanych pni. Zostaje nam wówczas mniej lub bardziej dokładne jego szacowanie poprzez ekstrapolację wyników z bezpośrednich metod w zakresie liczby słoików w brakującej części pnia. W ekstrapolacji tej można uwzględnić warunki bytowania odczytane

z zachowanych słoików innych drzew występujących w danym czasie na tym samym terenie. Na podstawie powyższych metod oceniono wiek dębu Bażyńskiego na 700-750 lat, co sytuuje go wśród najstarszych drzew w Polsce.

Nasze pomniki przyrody

Przyjmuje się natomiast (nie bez kontrowersji z powodu hipotezy, że pień składa się ze zróżnicowanych osobników) że najstarszym drzewem w Polsce jest cis pospolity z Henrykowa Lubuskiego (województwo dolnośląskie), liczący około 1300 lat. Obecnie w Polsce znajduje się łącznie 36 560 obiektów mających status pomnika przyrody.

Największą liczbę pomników przyrody stanowią drzewa – 34 567 (z czego około 40 procent to dęby), w tym indywidualne okazy – 30 063, grupy drzew – 3734 oraz zabytkowe aleje – 770. Pozostałe pomniki przyrody to głązy narzutowe – 1096, skałki i jaskinie – 305 oraz tzw. pozostałe obiekty (stanowią rzadkich roślin i grzybów, źródła i źródłiska, drzewostany, wodospady, ostoje chronionych gatunków zwierząt, wąwozy, jary i parki) – 592.

Najstarsze, najwyższe i najgrubsze na świecie

Na świecie najbardziej sędziwy wiek osiągają pnie sosny długowiecznej (Pinus longaeva) rosnące w Górach Białych (ponad 4700 lat). Jednak sam pień to nie drzewo. Okazuje się, że wegetatywnie rozmnażające się okazy topoli osiki oraz świerka pospolitego mogą żyć nieprzerwanie od tysięcy lat, tworząc tysiące pni

na powierzchni dziesiątków hektarów. Z tego też względu czasem najstarszym drzewem określa się Old Tjikko – okaz świerka pospolitego, którego system korzeniowy miał w czasie odkrycia (2004 r.) około 9550 lat, mimo że pień jest o wiele młodszy. Wiek określony został metodą datowania radiowęglowego, a w zasadzie szacowania wieku, gdyż metoda ta jest często zawodna. Najgrubszym żyjącym drzewem na świecie pod względem obwodu pnia jest Drzewo z Tule (Árbol del Tule), cypryśnik meksykański (Taxodium mucronatum) rosnący w Santa María del Tule w Meksyku. Obwód jego pnia wynosi 36-44 m, a średnica to około 11,5-14 m. Jego szacowany wiek to 1450-1600 lat.

Natomiast najwyższym drzewem na świecie jest Hyperion, sekwoja wieczniezielona (Sequoia sempervirens) rosnąca w Parku Narodowym Redwood w Kalifornii (USA). Okaz mierzy 116 m wysokości (dla porównania Katedra św. Mikołaja w Elblągu ma 97 m wysokości). To drzewo liczące około 700-800 lat.

JAROSŁAW MYTYCH,
PARK KRAJOBRAZOWY
WYSOCZYŻNY ELBLĄSKIEJ

Wyso-
czyżną
Elbląską
polecamy
zwiedzać
przy po-
mocy aplikacji Kraina Buka.

To idealny przewodnik dla wszystkich aktywnych turystów chcących poznać urokliwe miejsca i zakątki Wysoczyzny Elbląskiej. Aplikacja pokaże najciekawsze miejsca, zabytki, pomniki przyrody i inne okoliczne atrakcje, które można odkrywać w trakcie urlopu lub wolnego weekendu. Zeskanuj kod QR, by pobrać aplikację.

**A w następnym numerze
cyklu przeczytacie
o edukacji w Parku
Krajobrazowym
Wysoczyzny Elbląskiej**

POLSKA ŻYWNOSĆ POTRZEBUJE MARKI

Mercosur, skandal z wołowiną i pytanie, czy polska żywność przestanie być anonimowa, to główne tematy ostatniego posiedzenia Rady Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie RP. W rozmowie z nami relacjonuje ją Piotr Lisiecki — przedsiębiorca i członek Rady, a także lider Konfederacji i Ruchu Narodowego w regionie.

— Panie Piotrze, we wtorek wrócił Pan z Belwederu. Które to już było posiedzenie Rady?

— Piąte. Przewodniczący Jan Krzysztof Ardanowski narzucił pracowite tempo — spotykamy się niemal co tydzień. Tematów nie brakuje.

— O czym rozmawialiście tym razem?

— Tematem była produkcja żywności wysokiej jakości. To właśnie taka produkcja jest szansą polskiego rolnictwa na rynku wewnętrznym i w eksporcie. Byli obecni przedstawiciele Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz samorządu drobiarskiego, m.in. Dariusz Goszczyński z Krajowej Rady Drobiarskiej. Dużo rozmawialiśmy o jakości polskich produktów, zwłaszcza mięsa, wzderzeniu z konkurencją, szczególnie z krajów Mercosuru.

— I tu robi się nerwowo...

— Tak, to prawda. Tym bardziej że wybuchł głośny, komentowany we wszystkich mediach skandal. Na europejskim rynku pojawiła się wołowina z Ameryki Południowej, w której wykryto hormony wzrostu podawane zwierzętom w czasie odchovu. To test dla standardów i ich kontroli.

— A polska przewaga? Jak

ją uzyskać?

— Jakość mamy, brakuje jednak rozpoznawalnej marki. Francuzi i Włosi budują ją skutecznie od wieków. To głównie identyfikacja z miejscem wytworzenia produktu lub wyjątkowym sposobem jego przetwarzania. My poza wyjątkami: oscypek, polska wódka, żubrówka wciąż jesteśmy anonimowi. Ludzie mają kojarzyć, co to jest kielbasa krakowska, polska gęś owsiana, jaja od zielononózki czy andruty kaliskie. Rozmawialiśmy o tym, jak to osiągnąć.

— Warmia i Mazury mają tu swoją szansę?

— Mamy dwa mocne sektory. To mleczarstwo — razem z Podlasiem jesteśmy mleczną potęgą — oraz drobiarstwo, zwłaszcza indyk. Nieprzypadkowo w Olsztynie powstał Indykpol. Od pięciu dekad jesteśmy indyczym zagłębiem Polski.

— Pojawił się też wątek kontroli w terenie.

— Poprosiłem inspekcję o edukację patriotyczną inspektorów, by zagranicznych kontrolować co najmniej równie surowo jak krajowych. Docierają sygnały, że bywa odwrotnie.

— Może jakiś przykład?

— W jednej z zagranicznych, bardzo dużych sieci handlowych, która operuje

MINISTER ZABRAŁA BEZROBOTNYM

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ PLANUJE W 2026 ROKU GŁĘBOKIE CIĘCIA ŚRODKÓW Z FUNDUSZU PRACY. ZESTAWIENIA POKAZUJĄ, ŻE NA WARMII I MAZURACH PUŁA NA AKTYWIZACJĘ BEZROBOTNYCH MA SPAŚĆ O PONAD 80 PROCENT, A W POWIECIE KĘTRZYŃSKIM AŻ O 84 PROCENT.

Liczyby robią jeszcze większe wrażenie, gdy rozłoży się je na czynniki pierwsze. W całej Polsce stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2025 roku wyniosła 5,7 procent. W województwie warmińsko-mazurskim — 9,3 procent, a w powiecie kętrzyńskim aż 17,6 procent. W samym Kętrzynie na początku tego roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 1006 osób bezrobotnych.

To właśnie ten powiat należał do tych najmocniej protestujących przeciwko nowemu podziałowi Funduszu Pracy. Burmistrz Kętrzyna Karol Lizurej opublikował w mediach społecznościowych oświadczenie władz samorządowych z całego powiatu. Samorządowcy piszą wprost, że proponowane limity finansowe „są drastycznie zaniżone” i stawiają pod znakiem zapytania możliwość realizacji ustawowych zadań przez Powiatowy Urząd Pracy.

„Redukcja finansowania ma charakter bezprecedensowy i destrukcyjny. Cięcia środków o ponad 84 procent w praktyce oznaczają, że przy tak skrajnym niedoszacowaniu PUP w Kętrzynie

Fot. Zbigniew Woźniak

nie zostanie pozbawiony możliwości uruchamiania działań z zakresu robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych” — alarmują sygnatariusze stanowiska.

Zestawienia przygotowane dla całego regionu pokazują, że powiat kętrzyński nie jest wyjątkiem. W każdym z powiatów Warmii i Mazur — od bartoszyckiego przez elbląski po ełcki — środki na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej mają spaść o ponad 80 procent.

Wójt gminy Barciany Marta Kamińska zwraca uwagę na to, że dla

małych, peryferyjnych gmin to cios w najważniejsze narzędzia polityki społecznej. — Apelujemy do parlamentarzystów o interwencję. Bez tych pieniędzy trudno będzie nam organizować prace społecznie użyteczne i roboty publiczne, które dla wielu osób są pierwszym krokiem do powrotu na rynek pracy — podkreśla.

Resort rodziny tłumaczy zmiany nowym algorytmem podziału środków oraz spadkiem liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali kraju. Jednocześnie z rezerwy Funduszu Pracy przeznaczono 50 milionów złotych

na pilotażowy program skróconego czasu pracy. Samorządowcy z powiatu kętrzyńskiego nie kryją zdziwienia takimi priorytetami. W ich ocenie pieniądze powinny najpierw trafić tam, gdzie bezrobocie jest realnym problemem społecznym.

Na Warmii i Mazurach oznacza to bardzo konkretne skutki. Mniej będzie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, szkoleń i staży organizowanych przez urzędy pracy. Gminy stracą ważne narzędzie wspierania osób długotrwale pozostających bez pracy, często korzystających równocześnie z pomocy społecznej. Zabraknie też środków na szybkie reagowanie w sytuacji nagłych zwolnień grupowych.

Samorządowcy z powiatu kętrzyńskiego domagają się natychmiastowej rewizji planu podziału środków i dostosowania go do realnej sytuacji społeczno-gospodarczej regionu. „Bez adekwatnego wsparcia finansowego misja publicznych służb zatrudnienia w naszym powiecie zostanie ograniczona wyłącznie do rejestracji osób bezrobotnych” — ostrzegają.

JAN BERDYCKI

na naszym rynku ima sklepy prawie na każdym rogu każdej dzielnicy, pomyłono etykiety. Wołowina hiszpańska została oznaczona jako polska. Kara: 20 tysięcy złotych. Dla giganta to żart, a tłumaczenie, że pracownica się pomyliła, nie może zamykać sprawy.

— Rada przy Prezydencie to konkurencja dla resortu rolnictwa?

— Nie. To ciało doradcze, które ma wspierać inicjatywę ustawodawczą prezydenta RP. W trakcie prac powstał już projekt ustawy o ochronie dziedzictwa rolniczego polskiej wsi — to robocza nazwa — który jest weryfikowany pod kątem zgodności z innymi przepisami.

— Co ma uregulować?

— Narastające konflikty. Nowi mieszkańcy wsi

skarżą się na hałas maszyn, zapach obornika, szczekającego psa czy piejącego koguta. Są sprawy sądowe. Był przypadek z województwa łódzkiego, gdzie ktoś sprowadził się obok istniejącej chlewni, a mimo to uzyskał odszkodowanie.

— Czyli nie dajmy się zwinąć?

— Właśnie. We Francji uchwalono podobne

przepisy. Tam mówi się o ustawie kogutowej, że kogut może na wsi piąć bez skarg. Te dwa wątki: jakość i ochrona codzienności wsi muszą iść razem. Jeśli chcemy budować markę polskiej żywności i bronić jej przed nieuczciwą konkurencją, musimy też chronić warunki, w których ona powstaje.

JAN BERDYCKI

27 lutego-5 marca 2026

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

20:30

TVP 1

Bezimienne dzieło
Teatr Telewizji, 2025

Nie istnieje władza bez aparatu represji, a jednostka zawsze przegrywa w konfrontacji z tłumem. Tym razem nad światem chce przejąć władzę duch rewolucji przygotowanej przez Joachima Mieduwala. Polityczna intryga wydaje się być perfekcyjnie przygotowana. Uczestniczą w niej osoby nieświadome wiatru zmian, które w imię miłości gotowe są przyjąć na siebie rolę zdrajcy (Plazmonik), ale także cyniczni gracze, którzy nie wahają się poświęcić drugiego człowieka w imię kariery politycznej (Cynga). Świat bohaterów „kryminału na temat sztuki i rewolucji” rozpada się na ich oczach.

Piątek

22:30

TV 4

Leon zawodowiec
Sensacyjny, Francja, USA, 1994

Leon (Jean Reno) jest najlepszym płatnym zabójcą w Nowym Jorku. Kieruje się swoistym kodeksem honorowym. Wydaje się nieomylny i niezniszczalny, bo nie łączą go żadne ludzkie więzi z drugą osobą. Żyje samotnie i pozostaje całkowicie wyobcowany. Jednak pewnego dnia łamie swoje reguły i otwiera drzwi Matyldzie (Natalie Portman), dziewczynce, której skorumpowani policjanci pod wodzą szalonego Stansfielda (Gary Oldman) zabili całą rodzinę. Ci dwoje, tak różni, są skazani na siebie.
INNE DATY EMISJI: ŚRODA, 22:40

Wtorek

23:35

POLSAT

Ja, robot
SF, thriller, USA, Niemcy, 2004

Rok 2035 - naukowcy dokonali szeregu wynalazków, które pozwoliły na pełną automatyzację życia. Najlepszymi przyjaciółmi człowieka stały się roboty, które towarzyszą mu na każdym kroku. Roboty gotują obiady, pilotują samoloty, dyrygują orkiestrą symfoniczną, dostarczają przesyłki, opiekują się dziećmi i wyreczają ludzi w codziennych obowiązkach. Zaprogramowano je tak, by przestrzegały praw, które mają ochronić ludzi przed jakimkolwiek niebezpieczeństwem z ich strony. Gdy w tajemniczych okolicznościach ginie projektant robotów, prof. Alfred Lanning, detektyw Del Spooner rozpoczyna śledztwo.

Sobota

20:00

TVP KULTURA

Wojna
Dramat wojenny, Francja, Dania, 2015

Bohater dramatu to doświadczony żołnierz dowodzący duńskim oddziałem, sierżant Claus Michael Pedersen. Stacjonuje wraz ze swoją kompanią na afgańskiej prowincji. W tym czasie żona dowódcy, Maria, musi sobie radzić z trudami codziennego życia bez męża. Samotnie wychowuje troje dzieci. Podczas rutynowej misji żołnierze dostają się w krzyżowy ogień talibów. Aby ratować swoich ludzi, Claus podejmuje dramatyczną decyzję, w wyniku której trafia na ławę oskarżonych jako winny popełnienia zbrodni wojennej.
INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 02:15 TVP 2, PONIEDZIAŁEK, 23:55

Środa

23:35

TVN 7

Wejście smoka
Sensacyjny, USA, 1973

Agent Braithwaite prosi Lee o udział w brutalnym turnieju sztuk walki, odbywającym się na odległej, ponurej wyspie. Prawdziwym zadaniem Lee jest jednak zdobycie informacji, które pozwolą zdemaskować Hana (Shih Kien), także adepta szkoły Shaolin, czerpiącego zyski z handlu narkotykami i prostytucji. Po przybyciu na wyspę i uroczystym bankiecie, Lee wyrusza na poszukiwania, które szybko zostają uwieńczone sukcesem. Lee odkrywa system podziemnych korytarzy i jaskiń, w których Han przetwarza opium i przetrzymuje więźniów. Następnego dnia rozpoczyna się turniej...

Niedziela

20:00

TV PULS

Jeden gniewny człowiek
Akcja, USA, Wielka Brytania, 2021

Pewna kalifornijska firma zajmująca się transportem ogromnych sum w gotówce zatrudnia nowego ochroniarza. W ostatnim czasie kilka konwojów zostało napadniętych, a ekipa ochraniająca - zabita. H. (Jason Statham) tajemniczy i milczący nowy pracownik, ma za zadanie zadbać o bezpieczeństwo konwojów i wykrzyc sprawców. Wkrótce okazuje się, że kieruje nim chęć zemsty. Co takiego wydarzyło się w przeszłości H?

Czwartek

00:00

POLSAT

Gdzie śpiewają raki
Obyczajowy, USA, 2022

Po odkryciu ciała na niebezpiecznych bagnach Północnej Karoliny główna bohaterka tego filmu, Catherine „Kya” Clark zostaje oskarżona o morderstwo, bo była niegdyś związana z tym młodym mężczyzną. Przez mieszkańców miasteczka Barkley Cove została nazwana Dziewczyną z Bagna, bo jest tajemnicza i dzika. Jej obrony przed sądem podejmuje się emerytowany prawnik Tom Milton, który dostrzegł w tej rozpaczliwie samotnej istocie bardzo wrażliwą i inteligentną młodą kobietę.

PIĄTEK • 27 lutego

TVP 1

06:10 Akacja 38 - serial, 2018
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.
08:00 Serwis Info; Pogoda Info
08:20 Okrasa tamie przepisy - magazyn kulinarny
09:00 Ranczo - serial kom., 2013
10:00 Komisarz Alex - serial krym.
11:00 Ojciec Mateusz - serial
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:40 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
12:55 Natura w Jedyne - Dzik - nietypowy sąsiad - dok., Franc., 2024
14:00 Wichrowe wzgórze - serial, 2024
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda

04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy, 2023
05:25 M jak miłość - serial obyczajowy, 2026
06:15 Anna Dymna - spotkajmy się - rozmowa
06:50 Dla niesłyszanych - Barwy szczęścia - serial obycz., 2026
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - serwis poranny
11:55 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Panna młoda - serial obycz., 2024
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - serial obyczajowy
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy, 2023
05:25 M jak miłość - serial obyczajowy, 2026
06:15 Anna Dymna - spotkajmy się - rozmowa
06:50 Dla niesłyszanych - Barwy szczęścia - serial obycz., 2026
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - serwis poranny
11:55 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Panna młoda - serial obycz., 2024
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - serial obyczajowy
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Sekielski wieczorową porą - talk-show
22:30 Dzień świra - komediodramat, Polska, 2002
00:15 Wakacyjne terapie - fab., Franc., 2018
01:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn
02:15 Sekielski wieczorową porą - talk-show
03:10 Pytanie dnia - rozmowa
03:30 Reporterzy - magazyn
03:40 Oko na Świat - magazyn

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy. Kilka lat temu Jacek założył w Chrzanowie restaurację „Stare mury”.
13:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Młode gliny - program kryminalny
16:50 Detektywi - program kryminalny
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny

06:00 Nowy dzień
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:30 Gliniarze - serial paradokulturalny
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - Dochodzi do porwania kilkunastoletniej córki znanej influencerki. Śledczy ustalają, że sprawcą był dobrze przygotowany i brutalny. Rozpoczyna się wyścig z czasem...
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny

06:00 Nash Bridges - Cassidy znajduje nowe mieszkanie. Niestety wkrótce kobieta zostaje wzięta za poprzednią lokatorkę, weszła w konflikt z dilerami narkotyków.
08:00 Kobra - oddział specjalny - en i Semir zostają ranni w wypadku, wskutek czego muszą spędzić trochę czasu na rehabilitacji w klinice na odludziu. Poznają tam Petre - strażniczkę leśną.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Ranczo - serial kom., Polska

POLSAT

06:00 Nowy dzień
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:30 Gliniarze - serial paradokulturalny
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - Dochodzi do porwania kilkunastoletniej córki znanej influencerki. Śledczy ustalają, że sprawcą był dobrze przygotowany i brutalny. Rozpoczyna się wyścig z czasem...
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny

06:00 Nash Bridges - Cassidy znajduje nowe mieszkanie. Niestety wkrótce kobieta zostaje wzięta za poprzednią lokatorkę, weszła w konflikt z dilerami narkotyków.
08:00 Kobra - oddział specjalny - en i Semir zostają ranni w wypadku, wskutek czego muszą spędzić trochę czasu na rehabilitacji w klinice na odludziu. Poznają tam Petre - strażniczkę leśną.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Ranczo - serial kom., Polska

17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Sekielski wieczorową porą - talk-show
22:30 Dzień świra - komediodramat, Polska, 2002
00:15 Wakacyjne terapie - fab., Franc., 2018
01:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn
02:15 Sekielski wieczorową porą - talk-show
03:10 Pytanie dnia - rozmowa
03:30 Reporterzy - magazyn
03:40 Oko na Świat - magazyn

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
07:00 Tamte lata, tamte dni - Tomasz Lipiński - mag.
07:40 Z życia wyzyszcz sfer - dokument, Polska, 2017
08:20 Mieszkanie żyweccy - Joanna - dok., 2021
09:00 Pan wzywał, Milordzie? - serial kom., Wlk. Bryt., 1988
10:05 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
10:45 Recital z Opery Wiedeńskiej - Tomasz Konieczny - koncert, 2025
12:15 Niepoprawny Belmondo - dok., Franc., 2022
13:20 Jak zdobyć pieniądze, kobietę i sławę - film TVP, 1969
14:20 Kulturalni - magazyn
15:10 Dobre strony - Andrzej Chyra i Mery Spolsky - rep.
15:30 Dekalog - Trzy - dramat, Polska, 1988

06:00 Nash Bridges - Cassidy znajduje nowe mieszkanie. Niestety wkrótce kobieta zostaje wzięta za poprzednią lokatorkę, weszła w konflikt z dilerami narkotyków.
08:00 Kobra - oddział specjalny - en i Semir zostają ranni w wypadku, wskutek czego muszą spędzić trochę czasu na rehabilitacji w klinice na odludziu. Poznają tam Petre - strażniczkę leśną.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Ranczo - serial kom., Polska

17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Sekielski wieczorową porą - talk-show
22:30 Dzień świra - komediodramat, Polska, 2002
00:15 Wakacyjne terapie - fab., Franc., 2018
01:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn
02:15 Sekielski wieczorową porą - talk-show
03:10 Pytanie dnia - rozmowa
03:30 Reporterzy - magazyn
03:40 Oko na Świat - magazyn

TV Puls

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
07:00 Tamte lata, tamte dni - Tomasz Lipiński - mag.
07:40 Z życia wyzyszcz sfer - dokument, Polska, 2017
08:20 Mieszkanie żyweccy - Joanna - dok., 2021
09:00 Pan wzywał, Milordzie? - serial kom., Wlk. Bryt., 1988
10:05 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
10:45 Recital z Opery Wiedeńskiej - Tomasz Konieczny - koncert, 2025
12:15 Niepoprawny Belmondo - dok., Franc., 2022
13:20 Jak zdobyć pieniądze, kobietę i sławę - film TVP, 1969
14:20 Kulturalni - magazyn
15:10 Dobre strony - Andrzej Chyra i Mery Spolsky - rep.
15:30 Dekalog - Trzy - dramat, Polska, 1988

06:00 Nash Bridges - Cassidy znajduje nowe mieszkanie. Niestety wkrótce kobieta zostaje wzięta za poprzednią lokatorkę, weszła w konflikt z dilerami narkotyków.
08:00 Kobra - oddział specjalny - en i Semir zostają ranni w wypadku, wskutek czego muszą spędzić trochę czasu na rehabilitacji w klinice na odludziu. Poznają tam Petre - strażniczkę leśną.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Ranczo - serial kom., Polska

17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Sekielski wieczorową porą - talk-show
22:30 Dzień świra - komediodramat, Polska, 2002
00:15 Wakacyjne terapie - fab., Franc., 2018
01:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn
02:15 Sekielski wieczorową porą - talk-show
03:10 Pytanie dnia - rozmowa
03:30 Reporterzy - magazyn
03:40 Oko na Świat - magazyn

TVN 7

05:20 Ten moment - program obycz.
05:55 Szkoła - Marcin Knapik, w którym zakochana jest jego najlepsza przyjaciółka Ania Miśkiewicz z licealnej 2c, stara się zniechęcić dziewczynę do siebie...
08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:55 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
14:00 Detektywi - program kryminalny. Detektywi Anna Potaczek i Jakub Nowacki rozpoczynają śledztwo w sprawie brutalnej napaści na właścicielkę salonu fryzjerskiego. Zginął utarg z całego dnia
15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

06:00 Nash Bridges - Cassidy znajduje nowe mieszkanie. Niestety wkrótce kobieta zostaje wzięta za poprzednią lokatorkę, weszła w konflikt z dilerami narkotyków.
08:00 Kobra - oddział specjalny - en i Semir zostają ranni w wypadku, wskutek czego muszą spędzić trochę czasu na rehabilitacji w klinice na odludziu. Poznają tam Petre - strażniczkę leśną.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Ranczo - serial kom., Polska

17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Sekielski wieczorową porą - talk-show
22:30 Dzień świra - komediodramat, Polska, 2002
00:15 Wakacyjne terapie - fab., Franc., 2018
01:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn
02:15 Sekielski wieczorową porą - talk-show
03:10 Pytanie dnia - rozmowa
03:30 Reporterzy - magazyn
03:40 Oko na Świat - magazyn

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradokulturalny 08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokulturalny 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Ktoś tu kłamie? - serial 15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show 18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 A na deser... 20:15 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy
22:30 Leon zawodowiec - sens., Franc., USA, 1994 ● 00:45 STOP Drogówka - serial policyjny 01:50 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

06:00 Nash Bridges - Cassidy znajduje nowe mieszkanie. Niestety wkrótce kobieta zostaje wzięta za poprzednią lokatorkę, weszła w konflikt z dilerami narkotyków.
08:00 Kobra - oddział specjalny - en i Semir zostają ranni w wypadku, wskutek czego muszą spędzić trochę czasu na rehabilitacji w klinice na odludziu. Poznają tam Petre - strażniczkę leśną.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Ranczo - serial kom., Polska

17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Sekielski wieczorową porą - talk-show
22:30 Dzień świra - komediodramat, Polska, 2002
00:15 Wakacyjne terapie - fab., Franc., 2018
01:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn
02:15 Sekielski wieczorową porą - talk-show
03:10 Pytanie dnia - rozmowa
03:30 Reporterzy - magazyn
03:40 Oko na Świat - magazyn

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień 09:45 Jestem mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozm. niedok. 11:25 Głos Polski 11:35 Wybierz więc życie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Głos serca 13:05 Błask prawdy 13:30 Msza św. 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Natura Obiektywnie 16:40 Zniwolenie 16:55 40 dni ze św. Franciszkiem 17:00 Droga Krzyżowa 17:30 Łączy Nas Historia 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Brat Franciszek 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzną 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Był człowiek posłany 23:05 Przegląd Tyg. „Niedziela”

06:00 Nash Bridges - Cassidy znajduje nowe mieszkanie. Niestety wkrótce kobieta zostaje wzięta za poprzednią lokatorkę, weszła w konflikt z dilerami narkotyków.
08:00 Kobra - oddział specjalny - en i Semir zostają ranni w wypadku, wskutek czego muszą spędzić trochę czasu na rehabilitacji w klinice na odludziu. Poznają tam Petre - strażniczkę leśną.
10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy
12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy
13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Ranczo - serial kom., Polska

17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacja 38 - serial, 2018
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia - rozmowa
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Sekielski wieczorową porą - talk-show
22:30 Dzień świra - komediodramat, Polska, 2002
00:15 Wakacyjne terapie - fab., Franc., 2018
01:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn
02:15 Sekielski wieczorową porą - talk-show
03:10 Pytanie dnia - rozmowa
03:30 Reporterzy - magazyn
03:40 Oko na Świat - magazyn

eprasa.pl ba50e0f4ae

PONIEDZIAŁEK • 2 marca	
TVP 1	TVP 2
06:10 Akacja 38 - serial, 2018 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Serwis Info; Pogoda Info 08:20 Zaraz wracam - serial, 2026 09:00 Ranczo - serial kom., 2013 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Rok w ogrodzie Extra 12:55 Serengeti III - dokument, Wlk. Bryt., 2023 14:00 Wichrowe wzgórze - serial 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Telexpress; Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:20 Zaraz wracam - serial, 2026	05:30 M jak miłość - serial, 2023 06:25 Rodzina (nie od) święta - Jak budować w dziecku empatię i wrażliwość w świecie hejtu i obojętności - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2026 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:55 Dla niesłyszących - Okrasa famie przepisy - magazyn kulinarny 12:30 Purim: Święto Łosów - dok., Polska, 2025 13:15 Panna młoda - serial obycz., 2024 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
18:55 Akacja 38 - serial, 2018 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia - rozmowa 20:10 Sport; Pogoda 20:30 Bezimienne dzieło - Teatr Telewizji, 2025 21:55 Postscriptum - Bezimienne dzieło - dyskusja 22:25 Kobieta w Kabulu - dokument, Francja, 2023 23:35 Balans bieli - magazyn 00:20 Orleń. Grodno '39 - dram. historyczny, 2022 02:15 Krytyczna godzina - fab., Wlk. Bryt., USA, 2019 04:00 Wykrywacz kłamstw - mag. 04:20 Pytanie dnia - rozmowa 04:45 Reporterzy - magazyn 04:55 Oko na świat - magazyn 05:45 Notacje - Kazimierz Piotr Zaleski. Droga do Pracy z Irene Joliot Curie - dok.	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Panna młoda - serial obycz., 2024 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2026 20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” - felieton 20:55 M jak miłość - serial, 2026 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:55 Na przekór losowi, Wocho - serial fab., 2023 23:55 Wojna - dramat wojenny, Franc., Dania, 2015 02:00 Instynkt - serial krym., Polska, 2011 02:55 Akacja 38 - serial 03:50 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN
05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:45 Kuchenne rewolucje - Dzisiaj zawitamy do wsi Biedrusko, leżącej kilkanaście kilometrów od centrum Poznania. Odwiedzimy restaurację „Czterej Pancerni”. 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:20 Doradca smaku - program kulinarny 11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Mode gliny - program kryminalny 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny

19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:50 The Floor - teleturniej 21:30 Bitwa o gości - program rozrywkowy 22:40 Sami swoi: Początek - kom., Polska, 2024 01:05 U Pana Boga w ogródku - kom., Polska, 2007 03:35 Co za tydzień - program rozrywkowy 04:15 Uwaga! - program interwencyjny 04:30 Nauka jazdy - reality show 05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:35 Gliniarze - serial paradokumentalny 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport 19:40 Pogoda

19:55 Milionerzy - teleturniej 20:30 Farma - reality show 21:35 Mega hit - Szybcy i wściekli 10 - sens., USA, Chiny, Jap., 2023. Dominic Toretto i jego rodzina są na celowniku mściwego syna barona narkotykowego Hermana Reyesa. Podczas wielu misji i wbrew przeciwnościom, Dominic „Dom” Toretto i jego rodzina prześcignęli każdego wroga na swojej drodze. 00:50 Terrorysta - sens., Wlk. Bryt., 2011 03:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:20 Kabaretowa Ekstraklasa 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki 07:10 Od ucha do ucha - Opowieść o trzech siostrach, czy jak powstały pory roku - anim., Franc., 2024 07:40 Polskie cuda natury - dokument, Polska, 2017 08:25 Wydarzenie aktualne - program informacyjny 09:00 Pogranicze w ogniu - serial, 1988 10:15 Mała mama - fab., Franc., 2021 11:40 Chick Corea - w służbie muzyki - dok., USA, 2011 13:20 Dobre strony - Juliusz Machulski i Robert Więckiewicz - reportaż 13:45 Tamte lata, tamte dni - magazyn 14:20 Spagietowicz mimo woli - kom., Polska, 1939 15:55 Duże zwierzę - obycz., Polska, 2000

17:15 Pogranicze w ogniu - serial, 1988 18:25 Tygodnik Kulturalny 19:20 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Kradzież „Krzyku” Muncha - serial dok., Wlk. Bryt., 2015 20:00 Poniedziałek z Bondem - Operacja Piorun - sens., Wlk. Bryt., 1966 22:20 Porozmawiajmy szczerze 23:00 Zakochani w Rzymie - kom. romant., USA, Włochy, 2012 01:00 Wydarzenie aktualne 01:40 Kino nocne - lkar. Legenda Mietka Kosza. - fab., Polska, 2019 03:55 Ingmar Bergman: okiem choreografa - dok., Szwecja, 2016 05:00 Kulturalni - magazyn

TV Puls
06:00 Nash Bridges - W trakcie nowej akcji nie wszystko idzie zgodnie z planem Nasha i Joe. Tymczasem Jake i Caitlin pod przykrywką biorą udział w schwytaniu groźnego przestępcy. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Słynny Tony Frings staje się głównym podejrzanym o morderstwo. Wśród świadków zdarzenia jest między innymi córka oskarżonego, Maja. Mężczyzna nie przynajmniej do winy i ucieka policji. 10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy 12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy 13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

16:00 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Człowiek zasad - akcja, Rum., 2015 22:00 Triumf sprawiedliwości - akcja, USA, 2016 23:50 Hooligans 3 - akcja, Wlk. Bryt., 2013 01:35 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:35 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 03:35 Menu na miarę - program kulinarny 04:20 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:20 Ten moment - program obycz. 05:55 Szkoła - Matylda Szmid przechodzi do szkoły wraz ze swoją 5-miesięczną córeczką. Odkąd rodzice wyrzucili ją z mieszkania, dziewczyna przebywa w domu samotnej matki. 08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:55 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:35 Zabójstwo Gościńskiego - program kryminalny 13:15 Zły człowiek - program kryminalny 14:00 Detektywi - program kryminalny 15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 17:00 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny

18:00 Zagadki losu - program obycz. 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Starcie Tytanów - przygod., USA, 2010 23:20 Praktykant - kom., USA, 2015. 70-letni wdowiec Ben Whittaker (Robert De Niro) zatrudnia się jako starszy stażysta w redakcji strony internetowej poświęconej modzie... 01:45 Mówię Wam - talk-show 02:50 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 03:40 Fachowcy - program paradokumentalny 04:20 Dorota was urządzi - program lifestylowy

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradokumentalny 08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej 18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 20:00 Uroczysko - serial kryminalny 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto - sens., Franc., 2001 01:50 Love Island. Wyspa miłości - reality show 03:10 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Warto być ojcem 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Życie lasu. Storzycy 13:00 Przywrócenie do życia 13:30 Msza św. 14:30 Słudzy Boga i człowieka. Aniołowie 15:00 Błogosławiona, która zaufała 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuaria polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadców 17:30 Moja parafia 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni ze Św. Franciszkiem 19:30 Poznajemy Polskę 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyznę 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widenia 22:00 Z wędką nad wodę 22:30 50 lat w Republice Konga

WTOREK • 3 marca	
TVP 1	TVP 2
06:10 Akacja 38 - serial, 2018 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Serwis Info; Pogoda Info 08:25 Zaraz wracam - serial, 2026 09:00 Ranczo - serial kom., 2013 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Program rolny 12:55 Natura w Jedyńce - Fascynujące migracje - dok., Franc., 2018 14:00 Wichrowe wzgórze - serial, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Telexpress; Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	04:30 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2023 06:25 Przyszań nad Biblią - Biblia. Stary i Nowy Testament - program religijny, 2025 06:35 Przystan nad Biblią - Stworzenie świata - program religijny, 2025 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:50 Rosół polski - magazyn kulinarny 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Panna młoda - serial obycz., 2024 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - serial
	
17:55 Klan - telenowela TVP 18:20 Zaraz wracam - serial, 2026 18:55 Akacja 38 - serial, 2018 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia - rozmowa 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Omnibus - szybcy i mądzy - teleturniej 21:20 Paranoja - akcja, USA, 2013 23:15 BAT 21 - dram., USA, 1988 01:15 Anglik, który mnie kochał - fab., USA, 2014 03:05 Orleń. Grodno, 39 - dram. historyczny, 2022 04:50 Wykrywacz kłamstw - magazyn 05:10 Pytanie dnia - rozmowa 05:30 Reporterzy - magazyn 05:40 Oko na świat - magazyn	16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - serial 17:20 Panna młoda - serial obycz., 2024 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” - felieton 20:55 M jak miłość - serial, 2026 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:25 Magazyn Ekspresu Reporterów 23:25 Moje córki krowy - obycz., Polska, 2015 01:00 Kochając Pabla, nienawidząc Escobara - dram., Bułg., Hiszp., 2019 03:15 Dzieci wroga - dok., Szwecja, 2021

TVN
05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:20 Doradca smaku - program kulinarny 11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy. Zapraszamy do restauracji „Baszta” w Świdnicy. Oj, będzie się działo... 13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Mode gliny - program kryminalny 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty

19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:50 The Floor - teleturniej 21:30 Skok na głęboką wodę 22:45 Kuba Wojewódzki - talk-show 23:45 Superwizjer - magazyn reporterów 00:30 Nieuchwytny - sens., USA, 1996 02:35 The Traitors. Zdraycy - reality show 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:25 Nauka jazdy - reality show 04:55 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień 08:30 Malanowski i Partnerzy - Do Malanowskiego przychodzi Elżbieta Olbrzyk. Kiedyś uciekła z Podkarpacia do Warszawy przed mężem - domowym katem. Niespodziewanie zjawia się mąż Elżbiety... 09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:35 Gliniarze - serial paradokumentalny 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy

18:50 Wydarzenia - informacje 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Milionerzy - teleturniej 20:30 Farma - reality show 21:30 Ninja vs Ninja - program rozrywkowy 23:35 Ja, robot - SF, thriller, USA, Niemcy, 2004. Najlepszymi przyjaciółmi człowieka stały się roboty, które towarzyszą mu na każdym kroku. Nagle w tajemniczych okolicznościach ginie projektant robotów... 02:05 Człowiek widmo - sens., USA, Niemcy, 2000 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki - teledyski 06:55 Tamte lata, tamte dni - Anna Nehrebecka - mag. 07:35 Podróż z historią - Zwykła historia niezwykłych nazw - dok., Polska, 2017 08:20 Dobry tytuł - magazyn literacki 09:00 Pogranicze w ogniu - serial, 1988 10:10 Duże zwierzę - obycz., Polska, 2000 11:35 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Kradzież „Krzyku” Muncha - serial dok., Wlk. Bryt., 2015 12:10 Nad rzeką, której nie ma - obycz., Polska, 1991 13:55 Kocie ślady - film TVP, 1971 15:30 Leśmian - film biograficzny, 1990 17:05 Pogranicze w ogniu - serial, 1988

18:15 Mody Polskie - Łódź - reportaż 18:55 Kobieta kracująca - Irena Kwiatkowska - dok., Polska, 2006 20:00 Teatr Telewizji - Wywiad z Balmeyrem - 1962 21:05 Lekkie obyczaje - Juno - dram. dokument., USA, 2007 22:50 Nocny dokument - YYAA. Wojciech Bruszewski - dok., Polska, 2023 00:20 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 01:00 Operacja Piorun - sens., Wlk. Bryt., 1966 03:20 Ktośdy pod sztukę - Paweł Althamer - mag. 03:35 Tygodnik Kulturalny 04:20 Niepojęte - Rozum a wiara - felieton 04:40 Teledyski

TV Puls
06:00 Nash Bridges - Caitlin planuje urlop na Jamajce. Tymczasem Nash i Joe dostają informację, że z funduszy miasta skradziono ogromną sumę pieniędzy. 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy 12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy 13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - Żurkowa to 65-letnia emerytka, która jest wielką miłośniczką psów i ma do nich dobrą rękę... 21:55 Conan Barbarzyńcy - przyg., USA, 2011. Conan już od najmłodszych lat wyróżnia się odwagą i talentem do walki. Nim dorasta, jego plemię atakuje wojownicy Khaalara Zym 00:00 Przynęta - akcja, Kan., USA, 2000 02:20 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:20 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:25 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

20:00 Kula w łeb - akcja, USA, 2012. Młody policjant poznaje doświadczonego płatnego zabójcę, jednego z najlepszych w branży... 21:55 Conan Barbarzyńcy - przyg., USA, 2011. Conan już od najmłodszych lat wyróżnia się odwagą i talentem do walki. Nim dorasta, jego plemię atakuje wojownicy Khaalara Zym 00:00 Przynęta - akcja, Kan., USA, 2000 02:20 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:20 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:25 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:20 Ten moment - program obycz. 05:55 Szkoła - Michał Liszewski z licealnej 3b ma bardzo wybuchowy charakter. Jego dziewczyna boi się agresji chłopaka i grozi mu zerwaniem. 08:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:55 We śnie - program krym. 12:35 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 14:00 Detektywi - program kryminalny 15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 17:00 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny 18:00 Opowieści małżeńskie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje

20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Władza absolutna - sens., USA, 1997. Włamywacz jest przypadkowym świadkiem przestępstwa popełnionego przez prezydenta Stanów Zjednoczonych, który zrobi wszystko, aby nikt się o tym nie dowiedział. Poruszony obłudnym wystąpieniem prezydenta w telewizji postanawia walczyć o prawdę... 23:35 Annabelle: Narodziny zła - horror, USA, 2017 01:55 Hotel Paradise - reality show 02:55 Żyjąc z potworem - historie ludzi mieszkających z zabójcą 03:55 SOS Ekipy w akcji - program policyjny

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradokumentalny 08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej 18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto - sens., Chiny, Hong Kong, 2017 00:55 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:00 Hardkorowy lombard 02:40 Interwencja - magazyn reporterów 02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Żew natury 11:00 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Żuzela - tu wszystko się zaczęło 13:00 Przywrócenie do życia 13:30 Msza św. 14:30 Ojcostwo polecam 15:00 Opactwo Helliggenkreuz 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem matka 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 17:00 Wierzę w Boga 17:30 Rajd Kartyński 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni ze Św. Franciszkiem 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyznę 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widenia

ŚRODA • 4 marca	
TVP 1	TVP 2
06:10 Akacja 38 - serial, 2018 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Rodzina (nie od) święta - magazyn 08:00 Serwis Info; Pogoda Info 08:25 Zaraz wracam - serial, 2026 09:00 Ranczo - serial kom., 2013 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial krym. 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Program rolny 12:55 Natura w Jedyńce - Fascynujące migracje - dok., Franc., 2018 14:00 Wichrowe wzgórze - serial, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2023 06:25 Pozyteczni.pl - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:55 Gwiazdorska kuchnia Ani - magazyn kulinarny 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Panna młoda - serial obycz., 2024 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Panna młoda - serial obycz., 2024 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
	
17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - telet. 17:55 Klan - telenowela TVP 18:20 Zaraz wracam - serial, 2026 18:55 Akacja 38 - serial, 2018 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia - rozmowa 20:10 Sport; Pogoda 20:30 Omnibus - szycy i mądrzy - teleturniej 21:20 Godziny strachu - fab., Kan., USA, 2007 23:05 Andrzej Wajda - Powidoki - dramat, 2016 00:55 Paranoja - akcja, USA, 2013 02:55 Magazyn Ekspresu Reporterów 03:50 Wykrywacz kłamstw - mag. 04:10 Pytanie dnia - rozmowa 04:35 Reporterzy - magazyn 04:45 Oko na świat - magazyn	19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:40 Przepis dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial 22:55 Peaky Blinders - serial, Wlk. Bryt., 2022 00:05 Słońce też jest gwiazdą - obycz., USA, 2019. Natasha Kingsley urodziła się na Jamajce, teraz mieszka w Ameryce, gdzie studiuje fizykę. Pewnego dnia pogrążona w myślach dziewczynka nieomal wpada pod koła samochodu. 01:55 Na przekór losowi - serial fab., 2023 02:55 Historia bomby neutronowej - dokument, Wlk. Bryt., 2022 03:55 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN
05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:20 Doradca smaku - Dzisiaj poznamy tajniki przygotowania Lohikeitto - fińskiej zupy z łososiem. 11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Młode gliny - program kryminalny 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport

19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:50 The Floor - teleturniej 21:30 Królowa przetrwania - reality show 23:00 Bękart - kom., USA, 2017. Bracia Kyle i Peter dorastali w przekonaniu, że ich ojciec zmarł. Przypadkowo jednak odkrywają, że... 01:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 02:25 Dubaj. Pustynia pełna bogactwa 03:45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 04:40 Uwaga! - program interw. 04:55 Nauka jazdy - reality show

POLSAT
06:00 Nowy dzień 08:30 Malanowski i Partnerzy - Córka klientki detektywów próbuje popełnić samobójstwo. Tomek i Magda w ostatniej chwili ratują jej życie. Detektywi docierają do jej byłego narzeczonego, który... 09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:35 Gliniarze - Wracający ze szkoły jedenastoletki staje się jedynym świadkiem porwania pewnego mężczyzny. 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - paradokument 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport 19:40 Pogoda 19:55 Milionerzy - teleturniej 20:30 Farma - reality show 21:30 Bez pudru czyli Kabaret plus... 22:45 Komediowa środa - American Pie - reality show 01:05 Zielony Szerszeń - sens., USA, 2011 03:40 Kabaretowa Ekstraklasa 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:20 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki - Teledyski 06:55 Tamte lata, tamte dni - Anna Radwan - magazyn 07:35 Podróże z historią - Śladem Wikingów - reportaże 08:20 Porozmawiajmy szczerze 09:00 Pogranicze w ogniu - serial, 1988 10:10 Leśmian - biograf., 1990 11:40 Po prostu Krystyna Feldman - dok., Pol., 2006 12:55 Tygodnik Kulturalny 13:45 Głód serca - obycz., Polska, 1987 15:25 Kocie ślady - film TVP, 1971 17:00 Pogranicze w ogniu - serial, 1988 18:05 Dobre strony - Kasia Lins i Piotr Domalewski - reportaże

18:30 Informacje kulturalne 18:55 Reżyserzy - Brian DePalma - dok., Wlk. Bryt., 2018 19:45 WTEM - Aldona Kopkiewicz, "Przy sobie" - Jacek Dehnell, Pociąg Pistoia-Poretta - felieton 20:00 Idź pod prąd - biograf., muzyczny, Polska, 2024 21:50 Przygoda Sherlocka Holmesa - serial, Wlk. Bryt., 1984 22:55 Jesień z Bluesem. Tadeusz Nalepa z zespołem Dżem - koncert, 1987 23:55 Lekkie obyczaje - Juno - dram. obycz., USA, 2007 01:45 Informacje kulturalne 02:15 YVAA. Wojciech Brzuszewski - dokument, Polska, 2023 03:45 Ciuciubabka - film TVP, 1977 04:55 Teledyski

CZWARTEK • 5 marca	
TVP 1	TVP 2
06:10 Akacja 38 - serial, 2018 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Dobre historie - magazyn 08:00 Serwis Info; Pogoda Info 08:25 Zaraz wracam - serial, 2026 09:00 Ranczo - serial kom., 2013 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Program rolny 12:55 Fascynujące migracje - dokument, Franc., 2018 14:00 Wichrowe wzgórze - serial 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:20 Zaraz wracam - serial, 2026	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2023 06:25 Operacja Zdrowie - magazyn medyczny 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:55 Dzień z życia artysty - Andrzej Mleczko - magazyn 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Panna młoda - serial obycz., 2024 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Panna młoda - serial obycz., 2024
	
18:55 Akacja 38 - serial, 2018 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia - rozmowa 20:10 Sport; Pogoda 20:30 Omnibus - szycy i mądrzy - teleturniej 21:20 Ojciec Mateusz - serial 22:20 Sprawa dla reportera 23:20 CEGŁA i inne nagrody filmowe. Opowiada Andrzej Wajda - dok., Polska, 2011 00:30 BAT 21 - dram., USA, 1988 02:25 Sprawa dla reportera 03:20 Wykrywacz kłamstw - magazyn 03:40 Pytanie dnia - rozmowa 04:05 Reporterzy - magazyn 04:15 Oko na świat - magazyn 05:40 Nubek - Gustaw Holoubek. Wszystko było normalnie - dok., 2007	18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:40 Super Gary. Gotuj z Bosacką! - program kulinarno-rozrywkowy 21:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny 22:15 Syn - serial, USA, 2017 00:05 Rodzinka.pl - serial kom. 00:40 Moje córki krowy - obycz., Polska, 2015. Historia dwóch siostr, które postawione w trudnej sytuacji życiowej zmuszone są współdziałać - mimo wzajemnej niechęci. 02:20 Lepsza połowa - serial, 2020 02:55 Akacja 38 - serial 03:45 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN
05:35 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:20 Doradca smaku - program kulinarny 11:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:40 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Młode gliny - program kryminalny 16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:50 The Floor - teleturniej 21:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:40 Koniec świata, czyli kogel mogel IV - kom., Polska, 2021 00:35 Skok na głęboką wodę 01:45 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 02:50 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 03:50 Uwaga! - program interwencyjny 04:05 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 04:35 Nauka jazdy - reality show 05:05 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień 08:30 Malanowski i Partnerzy - Marek widzi, jak na ulicy pewien mężczyzna ściga dziewczynę. Detektyw zatrzymuje tego człowieka, a on twierdzi, że dziewczyna ukradła mu portfel. 09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:35 Gliniarze - Nastolatka zostaje brutalnie zgwałcona i pobita, jednak twierdzi, że nic się nie stało i odmawia składania zeznań. 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial obycz., Polska 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport 19:40 Pogoda 19:55 Milionerzy - teleturniej 20:30 Farma - reality show 21:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 22:55 Sortownia - serial, thriller, Polska, 2022 00:00 Gdzie śpiewają raki - obycz., USA, 2022 02:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 03:50 Kabaretowa Ekstraklasa - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki 06:50 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Poniedziałki 07:35 Latarnie polskiego wybrzeża - dok., Polska, 2015 08:10 Przyśtań nad Biblią 08:30 Informacje kulturalne 09:00 Pogranicze w ogniu - serial, 1988 10:05 Głód serca - obycz., Pol., 1987 11:40 Hipoteza - film TVP, 1972 12:15 Zielono Mi - Piosenki Agnieszki Osieckiej - koncert, 2021 13:10 Reżyserzy - Brian DePalma - dok., Wlk. Bryt., 2018 14:10 Kolekcja - Teresa Rudowicz - felieton 14:25 Niedziela z... Agatą Kuleszą 15:20 Wielki bieg - dramat, Polska, 1987 17:15 Pogranicze w ogniu - serial 18:20 Wydarzenia aktualne

18:50 Którędy po sztukę - Paweł Althamer - mag. 19:00 Portrety - Niepoprawny Belmondo - dok., 2022 20:00 Hala odłotów - talk-show 21:00 Brzezina - dram., Pol., 1970 22:50 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka - Hank Williams - dok., Wlk. Bryt., 2018 23:20 Video Killed the Radio Star - David Mallet - dok., muzyczny, Wlk. Bryt., 2009 24:00 Idź pod prąd - biograf., muzyczny, Polska, 2024 01:45 Kocie ślady - film TVP, 1971 03:20 Jesień z Bluesem. Tadeusz Nalepa z zespołem Dżem - koncert, 1987 04:20 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag. 05:00 Teledyski

TV Puls
06:00 Nash Bridges - Nash prowadzi śledztwo w sprawie mężczyzny, który mógł obrabować bank i twierdzi, że ma wiele osobowości. Tymczasem Nick próbuje zmienić swoje życie. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Evan podejrzany jest o kradzież sporej sumy pieniędzy. Tymczasem Nash i Joe dostają kolejne zadanie - ochronę szympansa, który jest gwiazdą filmową. 10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy 12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy 13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Ranczo - serial kom., Polska

16:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Child Alert - akcja, 2024. W Louisville siedmioletnia Charlotte zostaje porwana z parku przez kierowcę czarnej Toyoty Camry. Jaq i Shane uświadamiają sobie, że jadą tuż za samochodem porwanyca. 22:00 Minuta po śmierci - thriller, USA, 2022 23:55 Ocalony - akcja, USA, 2013 02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:20 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:20 Ten moment - program obycz. 05:55 Szkoła - Weronika stara się ukryć fakt, że nie nosi jeszcze stanika. O sekrecie dowiaduje się Ania, która publikuje w Internecie zdjęcie ośmieszające dziewczynę. 08:45 Ukryta prawda - Aneta i jej mąż Marek oraz ich 15-letnia córka Maja przeprowadzają się do wymarzonego domu pod Warszawą. Ich sąsiadką jest znana aktorka serialowa... 11:55 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 14:00 Detektywi - program kryminalny 15:00 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 17:00 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny

09:00 Mocni Jego mocą 09:30 Sanktuaria polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Św. Leona XIV z Watykanu 11:10 Mateczniki Polkości 11:25 Jestem mamą 11:40 Myśląc Historia 11:50 Odnaleźć siebie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Pastuszek 13:00 Muzeum Powstania Warszawskiego 13:30 Msza św. 14:30 Ułmowie. Świadecko sprawiedliwych 15:00 Brat Kalikst z Poczajki 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Zapiski ze świętości Prymasa Tysiąclecia 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni ze Św. Franciszkiem 19:30 Bóg z nami 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia

TV Puls
06:00 Nash Bridges - serial krym. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Na autostradzie dochodzi do brutalnej napadzi na pojazd służący do przewożenia pieniędzy. Do akcji wkraczają Ben i Semir. Zaskoczeni przez policjantów przestępcy uciekają z miejsca zdarzenia. 10:00 Triumf miłości - serial obyczajowy 12:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy 13:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - 40-letni Dariusz Bieliński to porządny mężczyzna i odpowiedzialny ojciec rodziny, jednak przez sytuację, która dzieje się na wsł, gdzie mieszka, jest bardzo znerwicowany.

16:00 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Leo: Ogrodnik - zawodowiec - akcja, 2025 22:15 Gorąca laska - kom., USA, 2002 00:20 Prawdziwe życie - kom., Franc., Belgia, 2023. 50-letni Tridan zwalnia się z pracy i wyrusza do Paryża, by odnaleźć Violetę - dziewczynę, w której zakochał się w dzieciństwie. 02:30 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:20 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:20 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TV Trwam
09:20 Bóg z nami 09:45 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Wykłady z kongresu 12:50 Mateczniki Polkości 13:00 Aby we wszystkim Bóg był uwielbiony 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:30 Siostry na posterunku 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu 19:25 Akademia pro-life 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widenia 22:00 Głos serca 22:45 Zniewolnienie

20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Kac Vegas - kom., USA, Niemcy, 2009. Film opowiada o perypetiach grupy przyjaciół, którzy, budząc się po suto zakrapianym wieczorze kawalerskim, próbują odtworzyć wydarzenia minionej nocy. 23:20 Jestem na tak - kom., USA, Australia, 2008 01:35 Hotel Paradise - reality show 02:40 Żyjąc z potworem - historie ludzi dzielących dom z zabójcą 03:40 Fachowcy - program poradunkumentalny 04:25 Dorota was urządzi - program lifestylowy

SYRENY NA TRASIE RAJDU MONTE CARLO

KARTKA Z KALENDARZA\\\\ Polskie samochody FSO Syrena startowały w Rajdzie Monte Carlo cztery razy. W 1961 roku Syrena - zajmując 96. miejsce - uzyskała najlepszy wynik w klasyfikacji generalnej w historii startów w tej prestiżowej imprezie.

Syrena to auto wzbudzające wiele kontrowersji. Dla niektórych jest tematem do niewybrednych żartów ze względu na swą konstrukcję, osiągi i jakość. Inni ciepło wspominają ją jako pierwsze auto w rodzinie, które wozilo wszystkich na wakacje, weekendowe pikniki i w odwiedziny do babci. Nie wiele osób pamięta, że ten polski samochód 65 lat temu startował w legendarnym Rajdzie Monte Carlo.

Po raz pierwszy samochody FSO Syrena wystartowały w Rajdzie Monte Carlo w 1960 r. Na trasę liczącą 3500 km ruszyły dwie Syreny 101 i obie dotarły do mety, jedna została sklasyfikowana na miejscu 99., a druga na 136.

Fot. PAP/Zbigniew Matuszewski

1961 rok: plac Defilad w Warszawie, polska załoga przed rajdem Monte Carlo

W styczniu 1961 r. w jubileuszowym XXX Rajdzie Monte Carlo wystartowały cztery Syreny 101. Były to załogi: Stanisław Wierzba/

Longin Bielak (numer 113), Marian Repeta/Mieczysław Sochacki (122), Marek Varisella/Jan Wojtowicz (126), Marian Zatoń/Cze-

śław Wodnicki (128). Wyciągając wnioski z pierwszego startu, w 1961 r. fabryka starannie przygotowała auta do międzynarodowej rywalizacji, m.in. zmodyfikowała silniki zwiększając ich moc, wozy wyposażono w specjalne opony zimowe, zamontowano większe zbiorniki paliwa, wiele części stalowych zastąpiono aluminiowymi, aby zmniejszyć ciężar pojazdu.

Start Syren 101 w Rajdzie Monte Carlo w 1961 r. okazał się połowicznym sukcesem. Auto z nr 113 (które widać na zdjęciu) zajęło 96. miejsce w klasyfikacji generalnej. Był to najlepszy wynik, jaki osiągnęły Syreny w całej historii startów w tym rajdzie. Załoga z numerem 126 zajęła 126. miejsce. Pozostałe dwie Syreny nie ukończyły rajdu,

pierwsza (122.) nie zmieściła się w regulaminowym limicie czasu, druga (128.) wycofała się z powodu awarii.

W KOLEJNYCH LATACH
SYRENY JESZCZE
DWUKROTNI POJAWIŁY
SIĘ NA TRASIE RAJDU
MONTE CARLO. W 1962 R.
WYSTARTOWAŁY CZTERY
WOZY MODELU 102,
A NA MECIE
SKLASYFIKOWANO DWA,
NA MIEJSCACH 210. I 222.

Po rocznej przerwie, w 1964 r. do rywalizacji wystawiono trzy Syreny 103 S, czyli modele wyposażone w znacznie mocniejszy silnik Wartburga. Liczono na sukces, ale zawiodła technika. Dojechały do Monte

Carlo, jednak z powodu awarii wszystkie załogi nie zmieściły się w regulaminowym limicie czasu i zostały zdyskwalifikowane. To był ostatni start Syren w Rajdzie Monte Carlo w czasie produkcji tego samochodu.

Od 1988 r. organizowany jest Rajd Monte Carlo Samochodów Historycznych. Odbyna się on kilka dni po tradycyjnym Rajdzie Monte Carlo. W latach 2004-06 Tomasz Osterloff, jadąc Syreną 104, trzy razy wziął udział w rywalizacji samochodów historycznych. Podczas wszystkich trzech rajdów Syrena dotarła do Monte Carlo. Ostatni start Osterloffa zakończył sporym sukcesem, jego Syrena zajęła 39. miejsce w klasyfikacji generalnej wśród 300 uczestników.

TOMASZ SZCZERBICKI/PAP

WIOSNA ZAWITA NA TRZECIOLIGOWE STADIONY

PIŁKA NOŻNA\\\\ W sobotę wznowią rozgrywki trzecioligowcy, niestety, trzy kluby z naszego województwa -- Olimpia, Wiekielec, Znicz - będą się broniły przed spadkiem.

Wiekielec zdecydował się na przeniesienie swojego pierwszego wiosennego meczu ligowego do Elbląga na boisko ze sztuczną nawierzchnią. Początkowo myślano o Nidzicy, ale ostatecznie mecz odbędzie się w Elblągu przy ulicy Skrzydlatej. Niestety, na spotkanie z Jagiellonią II Białystok nie będą mogli wejść kibice.

Zmiany wszatni „Gieksy” są znaczące i obejmują zarówno formacje defensywne, jak i siłę ognia w ataku. Proces ten rozpoczęła fala pożegnań, wśród których najbardziej odczuwalna wydaje się strata Lukasa Kubana. Doświadczony 38-letni defensor, będący dotąd filarem obrony, rozegrał w barwach klubu 43 mecze ligowe, spędzając na murawie ponad 3675 minut. Doświadczony

Czech będzie jednak grał teraz w Powiślu Dzierzgoń. Z przyczyn osobistych z drużyną pożegnał się także Shoki Nagano, dla którego Wiekielec był pierwszym przystankiem w Polsce. Japończyk pozostawił po sobie dobre wrażenie, notując trzy trafienia w 14 ligowych występach.

Kolejnymi zawodnikami, którzy nie założą wiosną koszulki GKS-u, są Stanisław Hrebeń oraz Taras Tatarenko. Hreben, sprowadzony z Mławianki Mława, kończy swoją roczną przygodę z klubem z dorobkiem jednej bramki w 29 meczach ligowych. Teraz będzie grał w Stomilu Olsztyn. Z kolei młody Tatarenko, po przejściu z MKP Szczecinek, nie zdołał wywalczyć stałego miejsca w składzie, gromadząc jedynie 63 minuty na

trzecioligowych boiskach. Listę odejść uzupełniają dwaj 20-letni zawodnicy: Bartosz Frątczak oraz Paweł Depka.

Pierwszym istotnym wzmocnieniem było natomiast pozyskanie 22-letniego Tadeusza Grabowskiego, który ma uszczelnić dostęp do bramki Gieksy. Ten mierzący 190 cm wzrostu bramkarz, wychowanek Akademii Piasta Gliwice, przychodzi ze Stali Kraśnik z opinią solidnego fachowca. Grabowski, mimo młodego wieku, legitymuje się już pokaznym doświadczeniem ponad 3300 minut rozegranych w III lidze.

Równie ciekawie prezentuje się wzmocnienie formacji ofensywnej w osobie Dominika Stolca, utalentowanego skrzydłowego urodzonego w 2006 roku. Młody zawodnik trafił do

Wiekielca na zasadzie wypożyczenia z Elany Toruń, gdzie w ciągu półtora roku rozegrał 34 spotkania. Nowy nabytek ma za sobą bogatą przeszłość w czolowych akademiach piłkarskich w kraju, w tym w Jagiellonii Białystok i Lechii Gdańsk. Kibice szczególnie liczą na powtórzenie jego skuteczności z czasów gry w rezerwach Raduni Stężyca, gdzie na boiskach IV ligi popisał się zdobyciem dziesięciu bramek.

Do środka pola GKS-u Wiekielec dołączył Mateusz Michasiewicz, 22-letni pomocnik pochodzący z Łodzi, który ma wzmocnić rywalizację w drugiej linii zespołu. Ostatnią rundę spędził w barwach Wigier Suwałki, ale jego piłkarskie CV jest znacznie bogatsze. Nowy nabytek zbierał szlify w rezerwach Łódzkiego Klubu Sportowego oraz

Stali Rzeszów, a także reprezentował barwy ŁKS Łomża i Stara Starachowice. Michasiewicz wnosi do drużyny konkretne doświadczenie z poziomu centralnego, legitymując się łącznie 1529 minutami spędzonymi na boiskach III ligi w 40 rozegranych spotkaniach. Klub z Wiekielca podpisał z nim roczną umowę z możliwością przedłużenia o rok.

>>> 20. kolejka, sobota:

Olimpia Elbląg - Żabkovia Żabki (g. 12 na boisku MOSiR przy ul. Skrzydlatej bez udziału publiczności), Lechia Tomaszów Maz. - Znicz Biała Piska (14), GKS Białystok - CK Troszyn (15), Wisa II Płock - Broń Radom (12), ŁKS Łomża - KS Wasilków (14), Mławianka Mława - Warta Sieradz (12); **niedziela:** GKS Wiekielec - Jagiellonia II Białystok (13), Widzew II Łódź - Wigry Suwałki

(12:30), Świt Nowy Dwór Maz. - Legia II Warszawa (11).

EM, DRYH

PO 19 KOLEJKACH

1. Legia II	47	56:19
2. Warta*	41	33:14
3. Łomża	40	45:19
4. Żabkovia	38	56:30
5. Wigry	36	34:24
6. Wisa II*	30	32:28
7. Świt	27	31:36
8. Broń	27	26:32
9. Troszyn	25	45:33
10. Lechia	24	34:31
11. Olimpia*	24	29:33
12. Widzew II*	21	33:47
13. Jagiellonia II	20	20:29
14. Białystok	20	34:44
15. Mławianka	17	28:39
16. Wiekielec**	14	16:28
17. Wasilków*	13	16:40
18. Znicz*	5	12:54

* mecz zaległy ** 2 mecze zaległe

NAJPIERW BYŁA WIELKA MIŁOŚĆ, POTEM SZYBKI ROZWÓD

PIERWSZE SPOJRZENIE, ZAKOCHANIE, POTEM WIELKA MIŁOŚĆ. KILKULETNI ZWIĄZEK, A PO NIM CUDOWNE ZARĘCZINY, HUCZNE WESELE I ROZWÓD... PO KILKU MIESIĄCACH, ROKU, DWÓCH. TO NIESTETY NIEODOSOBNIONY PRZYPADEK. CORAZ WIĘCEJ MAŁŻEŃSTW ROZPADA SIĘ W PIERWSZYCH LATACH WSPÓLNEGO ŻYCIA. POWÓD? - NIEZGODNOŚĆ CHARAKTERÓW - MÓWIĄ CZĘSTO ROZWODZĄCE SIĘ MAŁŻEŃSTWA. ALE SĄ I INNE PRZYCZYNY.

Wzięcie” sobie żony czy męża kiedyś przyjmowane było z całym dobrodziejstwem inwentarza, na dobre i na złe. Rozwody zdarzały się stosunkowo rzadko. Nawet jeżeli w małżeństwie nie zawsze dobrze się działo, małżonkowie pozostawali w związku i nie myśleli o rozstaniu. Najnowsze dane statystyczne nie pozostawiają wątpliwości, że w ostatnich latach zaszła rewolucja w myśleniu Polaków na temat małżeństwa i słów „i że nie opuszczę cię aż do śmierci”. Czasem rozwód to jedno z najlepszych wyjść. Wiadomo, że gdy rozstajesz się z partnerem czy partnerką, czujesz żal, osamotnienie, smutek, a czasem gniew. Rozpacz mija, a po rozwodzie można nie tylko odzyskać spokój, ale można zacząć nowe, lepsze życie.

Nie potrafiliśmy iść na kompromis...

Agata i Klaudiusz znali się od podstawówki, mieszkali niedaleko siebie, jednak miłość przyszła pod koniec szkoły średniej. Chodzili do ogólniaka, jako para poszli razem na studniówkę. Wspólnie wyjechali do Olsztyna na studia i razem zamieszkali.

- Znaliśmy się wiele lat, jednak „zaiskrzyło” między nami na 18-tych urodzinach naszego wspólnego kolegi - opowiada Agata. - I tak się zaczęło. To była piękna miłość i cudowny czas. Zdarzały się kłótnie ale godziliśmy się dość szybko i zapominaliśmy o nich. Nie spieszyło nam się ze ślubem, bo żyliśmy beztroško. Po studiach poszliśmy do pracy. Żyliśmy imprezami, wyjazdami ze

znajomymi. Ciągłe gdzieś się spieszyliśmy i tak naprawdę nie mieliśmy zbyt wiele czasu by spędzać czas w domu, porozmawiać, pomyśleć o przyszłości.

W dniu 30-tych urodzin Agaty jej partner zorganizował jej przyjęcie niespodziankę, na której poprosił ją o rękę. Były kwiaty, pierścione i słowo „tak” padło z ust Agaty. Ślub odbył się w ich rodzinnym mieście w 2016 roku.

- To był piękny dzień, wesele było fantastyczne, goście i my bawiliśmy się wspaniale - wspomina. - Rodzice zasponsorowali nam wszystko, dołożyli się też do mieszkania. Wydawało mi się, że nic

nie może się zmienić, a jednak. Dość szybko po ślubie odkryłam, że Klaudiusz myślał, że wszystko pozostanie na starych warunkach. Nie chciał, żebyśmy mieli wspólne konto, nie mówił ile zarabia, nie ustalał ze mną wydatków, a często nie mówił dokąd wychodzi i o której wróci. Do ślubu nie zwracałam na to uwagi, jednak kiedy byliśmy już małżeństwem zaczęło mi to przeszkadzać. Kiedy okazało się, że jestem w ciąży sytuacja trochę się unormowała, nie kłóciliśmy się już tyle, razem wychodziliśmy na zakupy, szykowaliśmy pokój dla dziecka.

Niestety sytuacja po na-

rodzinach dziecka stała się pomiędzy małżonkami jeszcze bardziej napięta. Agata opiekowała się dzieckiem i zajmowała domem, jednak jej mężowi cały czas wydawało się, że skoro jest w domu to nic nie robi...

- Mąż nie pomagał mi w niczym, bo uważał, że opieka nad dzieckiem to żadne zajęcie - żali się. - Oczekiwał, że w domu będzie idealny porządek, dziecko będzie grzecznie spać, a on po powrocie zostanie na stole obiad z dwóch dań. Patrzył na mnie z niechęcią i kazał mi się „ogarnąć”, gdy po nieprzespanej nocy, kiedy nasza córka miała kolki, nie

miałam siły się umalować. Coraz częściej wychodził z kolegami. Kłóciliśmy się cały czas. Nie potrafiliśmy spokojnie usiąść i porozmawiać. Każde z nas miało swoje argumenty i swoje racje.

W 2019 roku małżonkowie złożyli pozew o rozwód. Córka została z Agatą a jej ojciec dobrowolnie płaci na nią alimenty i odwiedza ją.

- Miałam dość tej sytuacji, kłótni, szarpaniny. Któregoś dnia padło słowo rozwód i choć raz byliśmy zgodni co do tej decyzji - przyznaje Agata. - Teraz jesteśmy na stopie przyjacielskiej. Dogadujemy się. Nie mieszkamy razem

ale Klaudiusz przychodzi odwiedzać córkę. Czasem zastanawiam się, dlaczego nam nie wyszło. Chyba nie byliśmy przygotowani do wspólnego życia: kiedy przyszedł czas na dorosłe decyzje, wychowanie dziecka, wspólne problemy nie potrafiliśmy się dogadać. Dopiero w małżeństwie dostrzegliśmy, że skończyła się już zabawa, że teraz musimy być odpowiedzialni i że bardzo się od siebie różnimy. Inaczej widzieliśmy swoją przyszłość i wspólne życie. Nie dało się naszego małżeństwa „posklejać”. Osobno lepiej nam. Czasem lepiej rozejść się wcześniej niż męczyć ze sobą przez długie lata.

Teraz nasza córka przynajmniej ma uśmiechniętych rodziców, a nie wiecznie klóćących się.

Matężństwo mnie rozczarowało

- Z Agatą znaliśmy się długo, decyzja o ślubie była przemyślana - mówi Klaudiusz były mąż Agaty. - Po ślubie jednak wszystko zaczęło się psuć. Agata czepiała się o wszystko, chciała stabilizacji, wspólnego konta, wspólnego spędzania czasu. Klóćiliśmy się coraz częściej, zresztą nie było dnia bez klótni.

Sytuacja pogorszyła się po narodzinach naszej córki. Agata nie dbała o siebie tak jak wcześniej, nie miała ochoty wychodzić na spotkania ze znajomymi i ciągle marudziła, że jest zmęczona. Nie umiałem się dostosować do tej sytuacji. Kochałem i żonę i córkę ale nie potrafiliśmy znaleźć jakiegoś kompromisu i dogadać się. Rozwiedliśmy się dla dobra naszego i dziecka. Jesteśmy wstałym kontakcie, dbam o to, by córce niczego nie zabrakło, a Agata może zawsze na mnie liczyć. Z perspektywy czasu uważam, że rozwód był dobrą decyzją.

Klaudiusz ma obecnie partnerkę, z którą zamieszkał, jednak ślubu nie planuje. Mówi, że woli nie ryzykować...

Teściowa zmieniła nasze życie w piekło

- Mówią, że najlepsza teściowa to martwa... Może to straszne powiedzenie, ale w moim przypadku mogłoby tak być - mówi Renata. - Ta kobieta zgotowała mi piekło na ziemi. Słyszałam wiele razy jak koleżanki mówią źle o swoich teściowych ale nie myślałam, że mnie samą może to spotkać. Minęło już dwa lata od rozwodu a ja jak tylko pomyślę o tej kobiecie to ręce zaczynają mi się pocić z nerwów. Musiałam się rozjechać z mężem, bo teściowa nie pozwalała mi normalnie żyć z mężem. Kontrolowała mnie, sprawdzała kurz na półkach, zaglądała do lodówki, próbowała jedzenia, przedstawiała rzeczy po swojemu. Jak mieszkali-

śmy w jej domu to bez pukania wchodziła do pokoju, natomiast jak zamieszkaliśmy w wynajętym mieszkaniu to przychodziła pod naszą nieobecność i sprawdzała czy mam posprzątane i poprane. Brakowało jedynie tego żeby spała z nami w jednym łóżku jako środek antykoncepcyjny.

Renata i jej mąż znali się ponad 4 lata zanim postanowili się pobrać. Nie byli już młodymi ludźmi, tylko takimi po 30-tce. Oboje mieli dobrze płatne prace i sprecyzowane plany na przyszłość.

- Do ślubu mieszkaliśmy osobno, choć bardzo często spotykaliśmy się i przebywaliśmy w swoich domach - opowiada Renata. - Znaliśmy swoje rodziny, przyjaciół. Mama mojego męża wychowywała go sama, więc przytaczałam oko na to, że jest nadopiekuńcza. Śmiać mi się chciało, jak na spotkaniach poprawiała mu ubrania, jak szykowała kanapki na drogę, kiedy gdzieś wyjeżdżaliśmy. Nie wiedziałam co czeka mnie po ślubie. Mąż namówił mnie byśmy zamieszkali w domu jego matki. Jako jedynak miał go odziedziczyć, więc była to dla mnie słuszną decyzją. Zmieszkaliśmy na piętrze, a pierwszego pięć doszło kiedy

przywiozłam swoje rzeczy i zaczęłam je ustawiać. Teściowej nie podobało się to co przywiozłam, i to gdzie te rzeczy ustawiam. Nie chciała, żebym cokolwiek zmieniać w mieszkaniu, w którym też zamieszkałam. Ale to był początek... teściowa decydowała o tym co jedliśmy, przychodziła do domu bez pukania, przestawiała wszystko po swojemu. Wytrzymałam pół roku. Potem powiedziałam mężowi, że musimy się wyprowadzić, bo nie mogę żyć z jego matką pod jednym dachem.

Renata z mężem zamieszkali na stacji, ale i tu teściowa „nachodziła” małżeństwo. Syn nie potrafił się przeciwstawić matce, wykonywał jej polecenia, dorobił jej klucze do mieszkania, więc nawet pod nieobecność małżonków teściowa pojawiała się w ich mieszkaniu.

- Nie pomagały prośby ani groźby - wspomina. - Postawiłam mężowi ultimatum: albo ja albo matka. Wiem, że mnie kochał, ale niestety nie potrafił uwolnić się od swojej matki. Małżeństwem byliśmy 17 miesięcy. Postanowiliśmy wziąć rozwód bez orzekania o winie. Rozstaliśmy się kulturalnie, choć bardzo mi przykro, bo Rafał to bardzo dobry człowiek. Niestety toksyczna

matka zniszczy psychicznie każdą kobietę, bo nikt nie jest w stanie znieść tego jej osaczenia.

Zdradził mnie z koleżanką

- Nasze małżeństwo rozpadło się złahego i chyba częstego powodu, czyli z powodu zdrady - mówi Ewelina. - Chodziliśmy ze sobą ponad 10 lat, razem pojechaliśmy do Anglii żeby zarobić na mieszkanie i wesele. Wszyscy mówili, że jesteśmy zgraną i kochającą się parą. I myślałam, że tak jest. Ufałam Markowi. Po powrocie do polski pobraliśmy się i kupiliśmy mieszkanie. Mieliliśmy grono znajomych, z którymi często się spotykaliśmy. Coraz częściej jednak rozmawialiśmy o posiadaniu potomstwa. Marzyliśmy o dwójce dzieci..

Podczas imprezy u znajomych wydarzyło się jednak coś, co zburzyło idealny świat Eweliny. Dziewczyna źle się poczuła i zdecydowała się wrócić wcześniej do domu. Mąż został ze znajomymi.

- Bolała nie głowa i źle się czułam podczas tamtej imprezy, dlatego postanowiłam wrócić do domu, Marek został - wspomina. - Nie miałam powodów, żeby się czegoś obawiać. Po kilku godzinach posta-

nowiłam wrócić do znajomych, żeby zabrać męża. Nie pisałam wcześniej, więc pojechałam autem pod dom znajomych. W ogrodzie nie było męża, więc weszłam do domu i zaczęłam go szukać. Pamiętam, że pomyślałam nawet, że mnie nie było to pewnie się upił i śpi gdzieś. Niestety nie spał, a uprawiał seks z naszą koleżanką. Nie potrafiłam się z tego otrząsnąć. Dwa razy próbowałam „zaczynać od nowa”, jednak we mnie wciąż tkwił tamten obraz. Rozwiedliśmy się, bo nie umiałam mu przebaczyć i zaufać na nowo.

Małżonkowie sprzedali mieszkanie, podzielili się pieniędzmi i nie utrzymują ze sobą kontaktu.

- Za bardzo bolało to, że zawiódł moje zaufanie - tłumaczy ewelina. - Byliśmy ze sobą tyle lat, tyle razem przeżyliśmy a on dla kilku chwil rozkoszy z jakąś kobietą zniszczył naszą miłość. Do dziś boję się zaufać jakiemuś mężczyźnie. Jestem już trzy lata po rozwodzie i nie potrafię pozbyć się myśli, że znów ktoś mnie zrani, że może mnie zdradzić. Rozwód kosztował mnie sporo nerwów. To nie jest łatwe, po kilkunastu latach wspólnego życia przekreślić wszystko i zacząć od nowa.

Byłem za biedny

- Moja żona chciała wygodnego, luksusowego życia a ja nie byłem w stanie spełniać jej wszystkich zachcianek - mówi Paweł. - Oboje pochodzimy z małych miejscowości. Znaliśmy się od dziecka, choć jestem starszy od Małgośki o 4 lata. Przyjaźniłem się z jej bratem. Kiedy Gosia miała 16 lat zaczęliśmy ze sobą chodzić. Pierwsza wielka miłość, zaręczyny i ślub. Wszystko było pięknie, tylko żona czasem mówiła, że chciałaby mieć swój dom, lepsze sprzęty i piękniejsze ubrania. Pracowałem dużo, żeby zapewnić jej wszystko co chciała, jednak zawsze było jej mało. Kiedy na świecie pojawiły się dzieci, Gosia stała się smutna, martwiła się, że straciła figurę, że jest brzydka. Nie pomagały moje tłumaczenia, że dla mnie jest piękna.

Żona Pawła postanowiła wyjechać do pracy żeby zarobić „większe pieniądze”. Zostawiła dwójkę małych dzieci pod opieką męża i jego rodziców. Początkowo dzwoniła, pisała i przysyłała kartki. Nie wróciła jednak do domu, do męża i dzieci.

- Prosiłem ją za każdym razem, żeby wróciła do nas, niestety powiedziała, że teraz wie, że żyje. Nie chce wrócić do tej „biedy” - opowiada Paweł. - Musiałem być silny dla dzieci i nie załamać się. Zrozumiałbym nawet gdyby mnie zostawiła ale zabrała dzieci. A dla niej ważniejsze są pieniądze, niż rodzina. Dostałem rozwód z jej winy. Nie stawiała się nawet na rozprawach wsądzie, nie odwiedza dzieci. To przykre, bo ze mną ma rozwód ale z dziećmi nie. Nie myślałem, że nie wróci z tej zagranicy. Wybrała inne życie, bez obowiązków i zmartwień. Wiem, że ma innego partnera. Zastanawiam się po co w ogóle zgodziła się na ślub, skoro nie widziała przyszłości u mego boku. Swoim odejściem złałam mi serce i dzieciom, które coraz częściej pytają dlaczego mama ich nie odwiedza...

JOANNA KARZYŃSKA

GWIAZDA, JAKICH JUŻ NIE MA

BYŁA GWIAZDĄ W NAJPEŁNIEJSZYM TEGO SŁOWA ZNACZENIU. BYŁA IKONĄ STYLU, MODY. MIAŁA WŁASNĄ KOLEKCJĘ BIŻUTERII. JEJ KARIERA JAK ROZPOCZĘŁA SIĘ W LATACH 40. XX WIEKU, TAK TRWAŁA DO OSTATNIEGO DNIA JEJ ŻYCIA. TAKICH JAK ONA JUŻ DZIŚ NIE MA. DZIEWIĘCDZIESIĄT CZTERY LATA TEMU URODZIŁA SIĘ ELIZABETH TAYLOR.

Mało kto już dziś pamięta lub po prostu wie, ale dama Elizabeth Rosemond Taylor urodziła się w Wielkiej Brytanii, konkretnie w Londynie. Przyszła na świat w rodzinie prominentnych Amerykanów. Była zatem brytyjsko-amerykańską aktorką. Jej rodzice, marszand Francis Lenn Taylor (1897-1968) i aktorka teatralna Sara Sothorn (1895-1994), pochodzili z Arkansas City w stanie Kansas.

W czasie dzieciństwa Elizabeth krąg towarzyski jej rodziców obejmował artystów takich jak Augustus John i Laura Knight oraz polityków — przyjacielem rodziny był m.in. pułkownik Victor Cazalet, nieoficjalnie ojciec chrzestny Elizabeth Taylor. To podobno on wywarł na nią istotny wpływ w jej wczesnym życiu.

Gdy miała lat siedem, rodzina przeprowadziła się do Los Angeles. Rzeczywiście karierę rozpoczęła jako aktorka dziecięca na początku lat 40. XX wieku, by już w latach 50. stać się jedną z najpopularniejszych gwiazd klasycznego kina hollywoodzkiego. W latach 60. została najlepiej opłacaną gwiazdą filmową na świecie. W 1999 roku Amerykański Instytut Filmowy umieścił ją na siódmym miejscu na liście największych legend kobiecego ekranu.

Debiutantka

Jako aktorka zadebiutowała drugoplanową rolą w filmie „Jesteśmy urodzeni co minutę” (1942), ale po roku studio Universal Pictures rozwiązało z nią kontrakt. Skorzystało na tym MGM — to w filmach pod szyldem tej wytwórni stała się popularną nastoletnią gwiazdą po występie w filmie „National Velvet” (1944). W latach 50. prze-

szła do dojrzałych ról i zagrała w komedii „Ojciec panny młodej” (1950). Potem zdobyła uznanie krytyków za rolę w dramacie „Miejsce w słońcu” (1951). Jako jedna z najbardziej dochodowych gwiazd MGM zagrała w historycznym epickim filmie przygodowym „Ivanhoe” (1952) z Robertem Taylorem i Joan Fontaine. Ponoć nie znosiła kontroli studia i licznych zmian w obsadach kolejnych filmów, w których grała.

O zgrozo! — chciała zakończyć karierę na początku lat 50.!

Ale... Zaczęła otrzymywać przyjemniejsze role. Powstał epicki dramat „Olbrzym” (1956), a potem kilka filmów, które odniosły komercyjny sukces i spotkały się z uznaniem krytyków, m.in. dwie adaptacje sztuk Tennessee Williamsa: „Kotka na gorącym blaszanym dachu” (1958) i „Nagle, zeszłego lata” (1959). Za grę w tej drugiej Elizabeth Taylor zdobyła Złoty Glob dla najlepszej aktorki. Choć nie lubiła roli prostytutki w „Butterfield 8” (1960), jej ostatnim filmie dla wytwórni MGM, to właśnie ona przyniosła jej Oscara dla najlepszej aktorki.

Koniec w latach 70.

I przyszły piękne — zdaniem tych, co już wtedy żyli — lata 60. W 1961 roku Elizabeth Taylor zagrała swoją najbardziej znaną rolę w „Kleopatrze” — film otrzymał liczne nominacje do Oscara. To na planie tego filmu poznała Richarda Burtona, partnerującego jej w roli Marka Antoniusza. I wybuch skandal, bo ich romans wykraczał stanowczo dalej, niż przewidywał scenariusz, a Burton, przynajmniej na papierze, wciąż pozostawał mężem Sybil Williams. Ostatecznie to małżeństwo skończyło się rozwodem i Elizabeth

Taylor poślubiła Burtona w 1964 roku, ale już w czasie kręcenia „Kleopatry” nazywani byli przez media „Liz i Dick”. O licznych mężach i małżeństwach Elizabeth Taylor jeszcze będzie, ale grunt, że z sa-

mym Burtonem wystąpili razem w 11 filmach, w tym w „VIP-ach” (1963), „Bieguchu” (1965), „Poskromieniu złoŹnicy” (1967) i „Kto się boi Virginii Woolf?” (1966). Najlepsze recenzje w swojej karierze zebrała za rolę

Woolf — zdobyła za tę rolę i drugiego Oscara, i kilka innych nagród.

Trzy filmy z 1972 roku, w których zagrała Taylor, odniosły nieco większy sukces. „X, Y i Zee”, w którym wspólnie z Michaellem Cainem zagrali małżeństwo z problemami, przyniósł jej nagrodę David di Donatello dla najlepszej aktorki zagranicznej. Wystąpiła też u boku Burtona w adaptacji powieści Dylana Thomasa „Pod mlecznym lasem” — choć nie była to wielka rola, producenci zdecydowali się dać jej pierwsze miejsce w napisach końcowych, by więcej zarobić na jej sławie. W tym samym roku 1972 zagrała też trzecią postać: blond kelnerkę w barze w parodii „Fausta” wyreżyserowanej przez Petera Ustinowa, a zatytułowanej „Hammersmith Is Out”. Choć film generalnie nie odniósł sukcesu, Taylor zebrała kilka dobrych recenzji. Vincent Canby z „The New York Times” napisał o niej, że ma „pevien wulgarny, podstępny urok”, a Roger Ebert z „Chicago Sun-Times” stwierdził, że „widok Elizabeth Taylor starzejącej się i piękniejącej wciąż zadziwia publiczność”. Jej występ przyniósł jej Srebrnego Niedźwiedzia dla najlepszej aktorki na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Berlinie.

Wcześniejsza emerytura

Rzeczywiście — pod koniec lat 70. kariera Taylor zaczęła zwalniać. Dopiero w roku 1980 zagrała w filmie „Pęknięte lustro”, adaptacji powieści kryminalnej Agathy Christie. W obsadzie filmu znaleźli się aktorzy z czasów jej studiów: Angela Lansbury, Kim Novak, Rock Hudson i Tony Curtis. Chciała też samej sobie rzucić wyzwanie, podjęła się więc swojej pierwszej znaczącej roli teatralnej i wcieliła w Re-

ginę Giddens w Broadwayowskiej inscenizacji sztuki Lillian Hellman „Małe lisy”. Zamiast przedstawiać Giddens w negatywnym świetle, jak to często bywało w poprzednich produkcjach, Taylor postanowiła pokazać ją jako ofiarę okoliczności, wyjaśniając: „Jest zabójczynią, ale mówi: »Przepraszam, chłopaki, postawiliście mnie w takiej sytuacji«”. Premiera spektaklu odbyła się w maju 1981 roku i pomimo mieszanych recenzji bilety były wyprzedawane przez sześć miesięcy z rzędu.

W listopadzie 1981 roku zagrała złą damę do towarzystwa Helenę Cassadine w operze mydlanej „Szpital ogólny”. W następnym roku kontynuowała występ w „The Little Foxes” na londyńskim West Endzie, ale niestety spotkało się to w większości z negatywnymi recenzjami w brytyjskiej prasie.

Z powodu „Małych lisów” Taylor i producent Zev Buffman założyli Elizabeth Taylor Repertory Company, której pierwszą i jedyną produkcją była kontynuacja komedii Noëla Cowarda „Życie prywatne” z Taylor i Burtonem w głównych rolach. Premiera odbyła się w Bostonie na początku 1983 roku. Film odniósł komercyjny sukces mimo generalnie negatywnych recenzji. Krytycy zauważyli, że obie gwiazdy były w wyraźnie złym stanie zdrowia — Taylor sama przyznała, że po zakończeniu wystawiania sztuki zgłosiła się do ośrodka leczenia uzależnień od narkotyków i alkoholu, a Burton zmarł w następnym roku.

Od połowy lat 80. Taylor występowała głównie w produkcjach telewizyjnych: były to epizody w operach mydlanych „Hotel” i „Wszystkie moje dzieci”, a w 1985 roku zagrała właścicielkę domu

publicznego w historycznym „Północ i południe”. Wystąpiła także w kilku filmach telewizyjnych, grając plotkarską felietonistkę Louellę Parsons w „Malice in Wonderland” (1985), gasnącą gwiazdę filmową w dramacie „There Must Be a Pony” (1986) oraz postać opartą na Poker Alice w eponimicznym „Westernie” (1987). Powróciła do współpracy z reżyserem Frankiem Zeffirellem, by wystąpić w jego francusko-włoskim filmie biograficznym „Młody Toscanini” (1988), a ostatnią główną rolę w swojej karierze zagrała w telewizyjnej adaptacji „Słodkiego ptaka młodości” (1989) — czwartej w swej karierze sztuki Tennessee Williamsa. W tym czasie zaczęła również otrzymywać nagrody honorowe: Nagrodę im. Cecila B. DeMille’a w 1985 roku oraz Nagrodę Chaplina w 1986 roku.

Jej ostatni film kinowy „Flintstonowie” (1994), w którym zagrała drugoplanową rolę Pearl Slaghoople, został wprawdzie zmiażdżony przez krytykę, ale odniósł komercyjny sukces. Taylor otrzymała amerykańskie i brytyjskie wyróżnienia za swoją twórczość aktorską: nagrodę AFI Life Achievement Award w 1993 roku, nagrodę honorową Screen Actors Guild w 1997 roku oraz stypendium BAFTA w 1999 roku. W 2000 roku przez królową Elżbietę II została mianowana damą komandorem Orderu Imperium Brytyjskiego. W 2001 roku ogłosiła, że odchodzi na emeryturę, by poświęcić się filantropii. Jej ostatni występ publiczny miał miejsce w 2007 roku, kiedy to z Jamesem Earlem Jonesem zagrała w sztuce „Listy miłosne” w ramach charytatywnej akcji na rzecz walki z AIDS w Paramount Studios.

Ikona mody i aktywistka

W latach 90. Elizabeth Taylor stała się znana głównie z działalności charytatywnej na rzecz walki z HIV/AIDS. Była jedną z pierwszych gwiazd, które zaangażowały się w walkę

Fot. Wikipedia

z tymi chorobami. Pomogła zebrać na nią ponad 270 milionów dolarów. A działalność filantropijną rozpoczęła po tym, jak poczuła frustrację, że pomimo zainteresowania mediów niewiele robiono, by z HIV i AIDS realnie walczyć. W sierpniu 1985 roku ona i Michael Gottlieb założyli Narodową Fundację Badań nad AIDS po tym, jak jej przyjaciel i były partner z planu Rock Hudson ogłosił, że umiera z powodu tej choroby. Taylor przekonała prezydenta Ronalda Reagana do pierwszego uznania choroby w przemówieniu w 1987 roku i publicznie skrytykowała prezydentów George’a H.W. Busha i Billa Clintona za brak zainteresowania jej zwalczaniem. Założyła również Elizabeth Taylor Medical Center, w którym można wykonać bezpłatne testy na HIV/AIDS. Za działalność

filantropijną została uhonorowana wieloma nagrodami: w 1987 roku została kawalerem Francuskiej Legii Honorowej, w 1993 roku otrzymała Nagrodę Humanitarną im. Jeana Hersholta, w 1997 roku Nagrodę Gildii Aktorów Ekranowych za całokształt twórczości i działalność humanitarną, w 2000 roku nagrodę Vanguard GLAAD oraz Prezydencki Medal Obywatelski w 2001 roku.

Stworzyła kolekcję zapachów, której bezprecedensowy sukces przyczynił się do powstania trendu perfum sygnowanych przez gwiazdy w późniejszych latach. We współpracy z Elizabeth Arden rozpoczęła od wprowadzenia na rynek dwóch bestsellerowych perfum: Passion w 1987 roku i White Diamonds w 1991 roku. Osobiście nadzorowała tworzenie i produkcję każdego z 11 zapachów

sprzedawanych pod jej nazwiskiem. I — zdaniem jej biografów — na kolekcji zapachów zarobiła więcej pieniędzy niż przez całą swoją karierę aktorską...!

W jej karierze były też role w serialach animowanych „Kapitan Planeta i planetarianie” (1992) oraz „Simpsonowie” (1992, 1993), a także epizody w 4 serialach CBS: „Niania”, „Nie śpiesz się z miłością”, „Murphy Brown” i „Wyższe sfery” — wszystkie zostały wyemitowane 26 lutego 1996 roku w ramach promocji jej nowego zapachu.

Siedem małżeństw, ośmiu mężów

Przez całą karierę życie osobiste Elizabeth Taylor było przedmiotem nieustannego zainteresowania mediów. 6 maja 1950 roku, w wieku 18 lat, poślubiła Conrada „Nicky’ego” Hiltona Jr., dziedzica sieci hoteli Hilton. MGM zorganizowało im huczne i kosztowne wesele, które stało się ważnym wydarzeniem medialnym. Już kilka tygodni po ślubie zdążyła sobie sprawę, że popełniła błąd: mieli z Hiltonem niewiele wspólnych zainteresowań, a do tego mąż był agresywny i nadużywał alkoholu.

Drugiego męża, brytyjskiego aktora Michaela Wildinga, mężczyznę starszego od niej o 20 lat, poślubiła podczas kameralnej ceremonii w Caxton Hall w Londynie 21 lutego 1952 roku. Mieli dwóch synów: Michaela Howarda (urodzonego 6 stycznia 1953 roku) i Christophera Edwarda (urodzonego 27 lutego 1955 roku, w 23. urodziny Taylor).

Była w trzecim miesiącu ciąży, kiedy 2 lutego 1957 roku wyszła za mąż za swojego trzeciego męża, producenta teatralnego i filmowego Mike’a Todda, w Acapulco w stanie Guerrero w Meksyku. Mieli jedną córkę, Elizabeth „Lizę” Frances (urodzoną 6 sierpnia 1957 roku). Jego śmierć w katastrofie lotniczej 22 marca 1958 roku pogrążyła Taylor w rozpacz. Pocięła ją przyjaciel Todda i jej, piosenkarz Eddie Fisher, z którym wkrótce nawiąza-

ła romans, choć ten nadal był mężem aktorki Debbie Reynolds. Pobrali się w Las Vegas 12 maja 1959 roku. Jak później stwierdziła, wyszła za niego tylko z powodu żaloby.

Jak wspomniałam, wczasie zdjęć do „Kleopatry” w 1962 roku nawiązała romans z Richardem Burtonem — on wówczas również był żonaty. Według socjologa Ellisa Cashmore’a publikacja zdjęć Taylor z Burtonem na ich jachcie na wyspie Ischia była punktem zwrotnym, rozpoczynającym erę, gdy celebrytom coraz trudniej było oddzielać prywatne życie od publicznego wizerunku. Pobrali się w 1964 roku, a rozwiedli po raz pierwszy w czerwcu 1974 roku, by następnie pogodzić się i ponownie pobrać 10 października 1975 roku. Drugie małżeństwo trwało niecały rok i zakończyło się rozwodem w lipcu 1976 roku.

Wkrótce po ostatecznym rozwodzie z Burtonem Taylor poznała swojego szóstego męża, Johna Warnera, republikanckiego polityka z Wirginii, za którego wyszła 4 grudnia 1976 roku. Po wyborze Warnera do Senatu życie żony polityka w Waszyngtonie stało się dla niej nudne i samotne. Popadła w depresję, przybrała na wadze i coraz bardziej uzależniła się od leków i alkoholu.

Następnie spotykała się z aktorami Anthonyem Gearym i George’em Hamiltonem. W latach 1983-1984 była zaręczona

z meksykańskim prawnikiem Victorem Luną, a w 1985 roku z nowojorskim biznesmenem Dennisem Steinem. Swojego siódmego i ostatniego męża, budowlanca Larry’ego Fortensky’ego, poślubiła na należącej do jej bliskiego przyjaciela Michaela Jacksona ranczu Neverland 6 października 1991 roku. Rozwiedli się 31 października 1996 roku, ale pozostali do końca życia w dobrym kontakcie. Jak się okazało wiele lat później, zapisała Fortensky’emu w testamencie 825 000 dolarów.

W ostatnich latach życia łączyła ją platoniczna przyjaźń z aktorem Colinem Farrellem. Często rozmawiali przez telefon o bezsenności i sposobach radzenia sobie z nią.

Dziedzictwo

„Elizabeth Taylor, bardziej niż ktokolwiek inny, reprezentuje fenomen kina; czym są filmy jako sztuka i przemysł i co znaczą dla tych z nas, którzy dorastali, oglądając je w ciemności... Podobnie jak same filmy, dorastała z nami, tak jak my z nią. To ktoś, kogo całe życie upływało w scenerii na zawsze pozbawionej czwartej ściany. Elizabeth Taylor to najważniejsza postać, jaką kiedykolwiek zagrała” — Vincent Canby z „The New York Times” w 1986 roku

Nic dodać, nic ująć...

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
KORZYSTAŁAM Z ENCYCLOPEDIA
BRITANNICA.

REKLAMA

NAGROBKI POJEDYNCZE • NAGROBK PODWÓJNE • NAGROBK URNOWE • RZEŻBY

PIK GRANIT
KAMIENIARSTWO

Oryginalne i wytworne nagrobki, eleganckie
oraz z unikalne rzeźby, idealnie dopełnią wygląd nagrobka.

Do każdego zlecenia
podchodzimy indywidualnie
i jest ono dla nas swoistym wyzwaniem.

Zadowolenie klienta
to podstawa, stawiamy je sobie
jako najwyższą poprzeczkę.

PIK GRANIT
Pastęk, ul. Sprzymierzonych 15

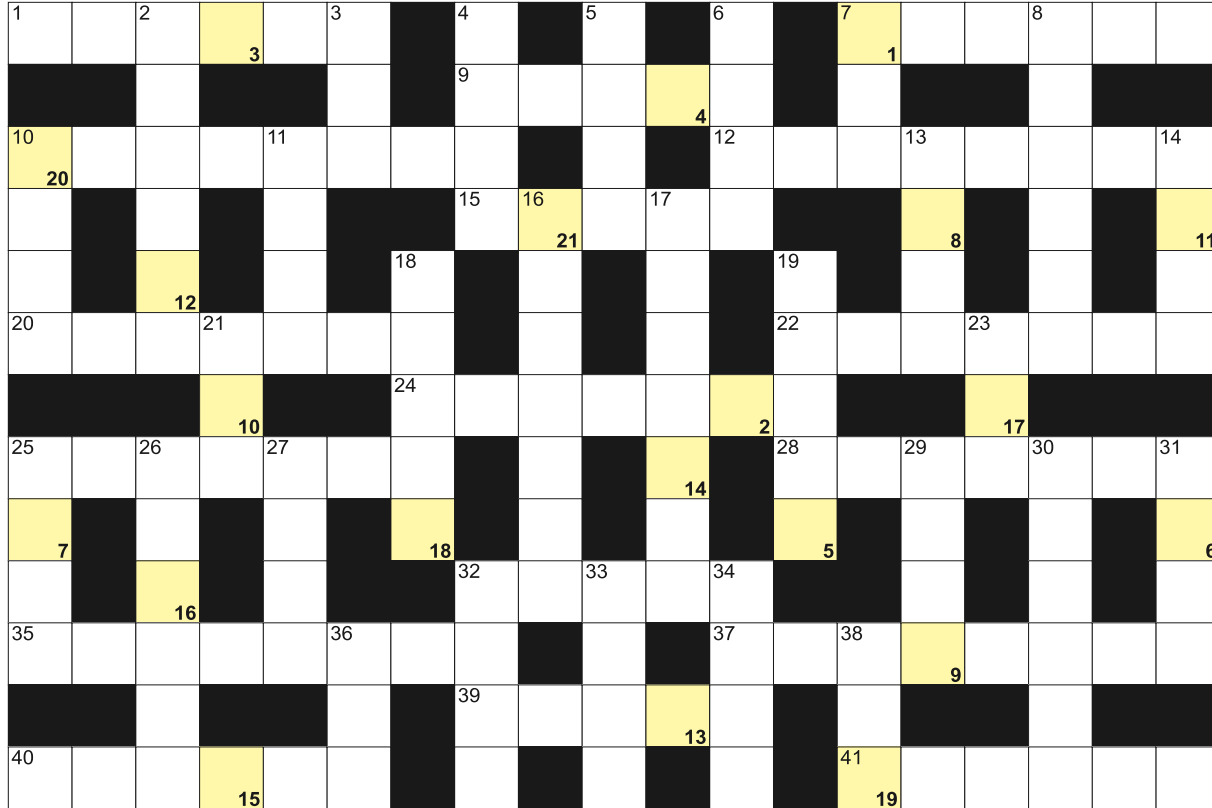
Zakład czynny jest w godzinach: pon.-pt. 9.00-17.00, sob. 9.00-13.00
tel. 511 273 884, e-mail: biuro@pikgranit.pl
www.pikgranit.pl

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 21 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

	3	8		6		4	1	
				4	7		2	
2		9					6	
		5	8		2	3	9	
					4	1		7
9	1		3	5		2		
8	9	4			5	6	7	
5		7		4	6	8		
		3				5		9

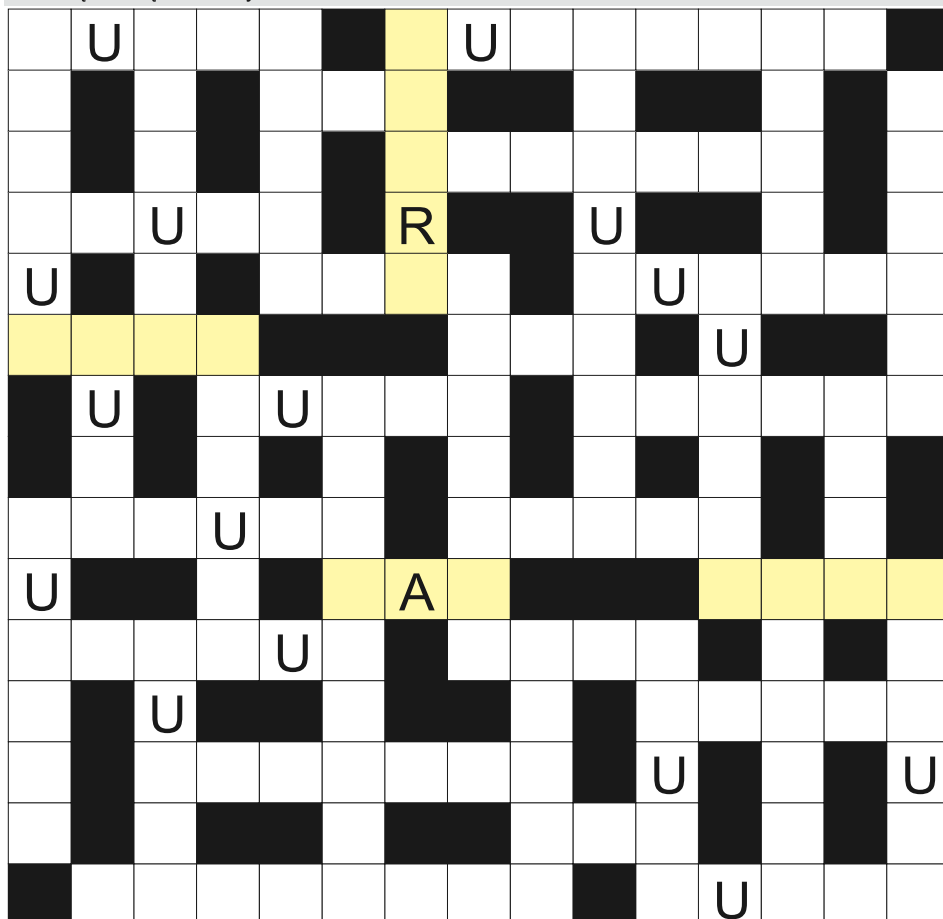
8	7			3	5	9		2
	4						1	
			9		1			7
						5		
	1			6				
		3		2	4		7	9
					9	6	5	
			6	1			4	
7	6		3				9	1

POZIOMO: 1) upał, skwar; 7) porcja laboratoryjna; 9) Piaf, słynna francuska piosenkarka; 10) jest nim szapoklak; 12) pomocnik naukowca; 15) osad na dnie rzeki, stawu; 20) ubicacja w restauracji; 22) oznaka, objaw choroby; 24) środkowa epoka kamienia; 25) obywatel Indii; 28) mięso wołowe na steki; 32) pływająca kuzynka łasicy; 35) największa z Wysp Owczych; 37) zapinane rozcięcie w spodniach; 39) inaczej paciorecznik, roślina; 40) odwrotność cosinusa; 41) przyjęte reguły gry.

PIONOWO: 2) ciasto zwinięte w rulon; 3) ... Spice, marka kosmetyków; 4) linijka tekstu; 5) Clinton, były prezydent USA; 6) "Kordian i ...", powieść Leona Kruczkowskiego; 7) warczą i szczerkają; 8) szaleń, psia pietruszka; 10) amerykański grosz; 11) zamiast starego; 13) odgłos falującego morza; 14) duża grupa ludzi, zbiorowisko; 16) noszą je uczniowie; 17) pracownia malarza lub fotografa; 18) producent przypraw i musztard; 19) inaczej marcinki, kwiaty; 21) w kostkach do drinków; 23) niedopałek papierosa; 25) Andersen, duński pisarz; 26) tekst na koszulce; 27) wyborcze z głosami; 29) graniczny lub energetyczny; 30) czeka na przeszczep; 31) galowy strój dyrygenta; 32) dla botanika Vicia; 33) gromadzone na dysku komputera; 34) Chaczaturian, ormiański kompozytor; 36) krem z przetartych owoców; 38) wada wzroku.

BAŚKA z HASŁEM

Wyrazy z kolorowych bloków utworzą rozwiązanie krzyżówk...

Na diagramie ujawniliśmy samogłoski "U". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych bloków, z oznaczonymi już dodatkowymi literami R oraz A.

stolica Mozambiku; słynny Romeo u Szekspira; ... Wolności w Nowym Jorku; najwyższy szczyt Bułgarii; historyczny region z Inowrocławiem; tylna część statku; karne i wolne w piłce nożnej; część morza odcięta przez rafę; mała Zuzanna; inaczej igława, drzewo; bolesne pieczenie w przelyku; pierwiastek o symbolu Ru; wyspa Hipokratesa; dawna niewola u Turków; ojczyzna Matki Teresy; Marcel, napisał "W poszukiwaniu straconego czasu"; wystawiany zgonu lub urodzenia; twórca dzieła; stolica Włoch; polskie włókno z Torunia; mydlane bąbelki; Ignacy, autor "Monachomachii"; więcej niż bliźnięta; mariacki wykonywany przez Wita Stwosza; inaczej Celebes, wyspa; lekkie odurzenie alkoholem; Antoni dla przyjaciół; rzeka w Kosowskiej Mitrowicy; Tuwim, polski poeta; rzecz z minionej epoki; okrągłe okienko w burcie statku; płynie w żyłach; kuzynka szerszenia; japońska mafia; stolica Libanu; podłużny, wysuwany dezodorant; siedem dni.

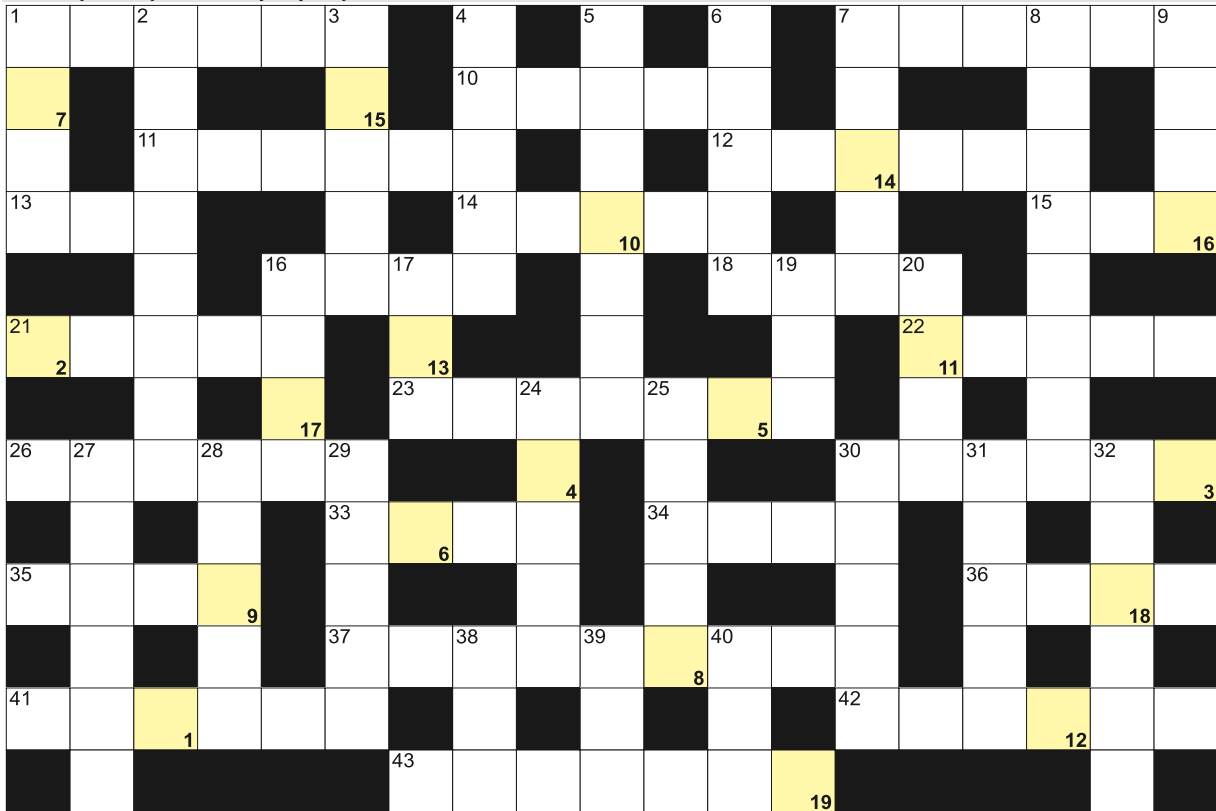
WYKREŚLANKA: ukryliśmy 20 nazw pierwiastków chemicznych. Wykreślisz je wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: wodór, hel, beryl, siarka, azot, neon, krzem, sód, argon, gal, tytan, potas, chrom, selen, brom, niob, lantan, samar, polon, holm

S	K	A	R	G	A	R	N	E	K
G	O	R	Ó	D	R	E	Ó	B	A
O	S	G	Z	Ó	N	I	R	E	N
L	A	O	H	E	E	O	Y	R	T
O	M	N	O	Ó	M	N	T	Y	Y
B	A	N	L	I	N	A	T	L	K
I	R	W	M	A	P	A	D	A	Ó
L	I	W	O	R	N	O	G	E	N
L	A	S	Z	D	S	Z	T	Ó	I
N	O	N	I	A	Ó	S	Z	A	T
Ó	I	P	T	G	D	R	C	C	S
W	S	O	O	A	P	Ó	H	Z	I
T	E	R	B	L	N	R	Ó	L	A
H	L	A	A	Z	O	T	B	A	R
D	E	B	I	M	I	N	A	S	K
H	N	L	R	U	M	U	N	I	A

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 19 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

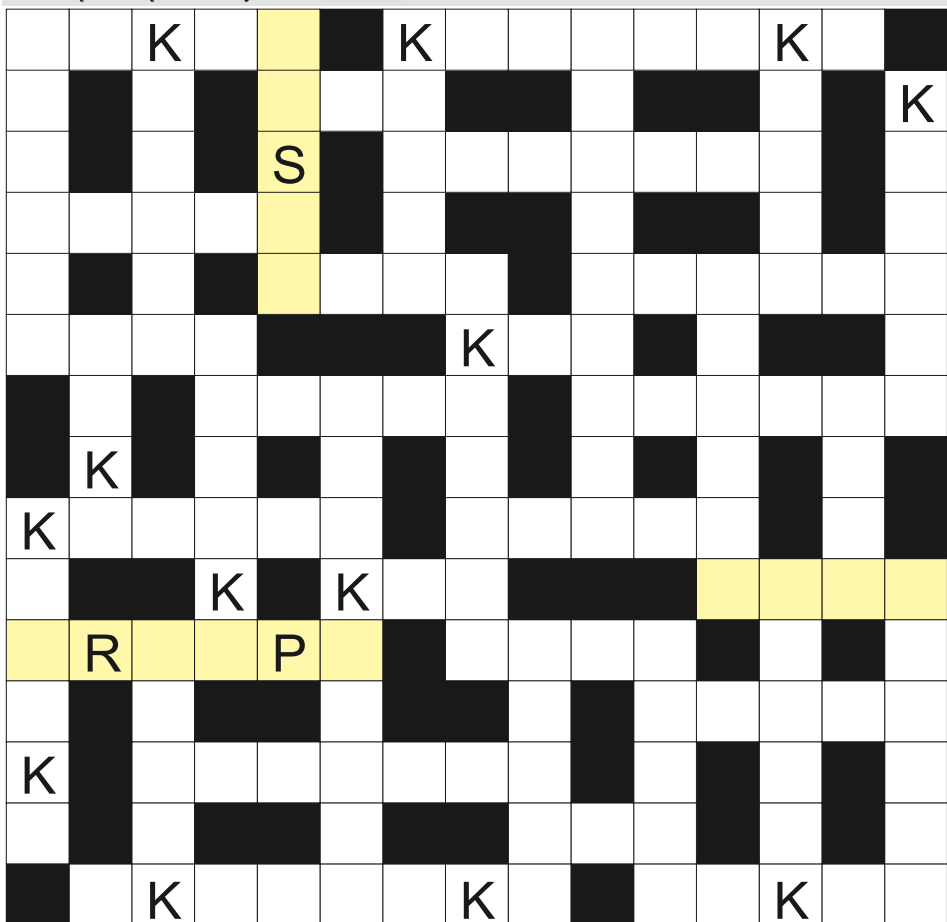

POZIOMO: 1) rzeka w stolicy Laosu; 7) waluta Izraela; 10) resztki, szczątki zamku; 11) Ignacy, założyciel Jezuitów; 12) ataki kaszlu lub lęku; 13) pierwiastek TI; 14) na śmieci lub pod oczami; 15) Karol, autor "Winnetou"; 16) popularne zboże; 18) i armatnia, i ziemska; 21) gęsta rozmokła ziemia; 22) Martyniuk, piosenkarz; 23) Sykstyńska w Watykanie; 26) Batory, były król Polski; 30) barowe do siedzenia; 33) przykry, duszący smród; 34) część pistoletu; 35) Moro, były premier Włoch; 36) ciąg krzeseł w kinie; 37) robi zakupy w sklepie; 41) ondulacja u fryzjera; 42) stolica Kanady; 43) przyrządzić na patelni.

PIONOWO: 1) wiszący, albo zwodzony; 2) grecka muza z trąbą; 3) basy i soprany; 4) karne w kodeksie; 5) olej szklany krócej; 6) inaczej rezultat; 7) zimą niejeden zwisa z dachu; 8) powieść sensacyjna; 9) najkrótszy miesiąc; 16) małżonka; 17) nerwowy skurcz mięśni; 19) płynie przez Bihać; 20) pierwiastek N; 24) Szimon, były premier Izraela; 25) religia z meczetami; 27) głęboki na rosół; 28) świat roślin; 29) praca na trzecią zmianę; 30) mortale, przewrót; 31) wojenny w porcie; 32) jest nią anatema; 38) orli na twarzy; 39) Urszula dla najbliższych; 40) mezozoik i kenozoik.

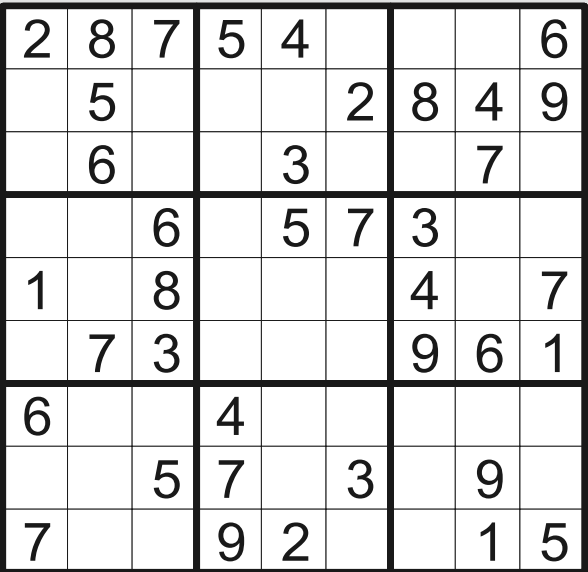
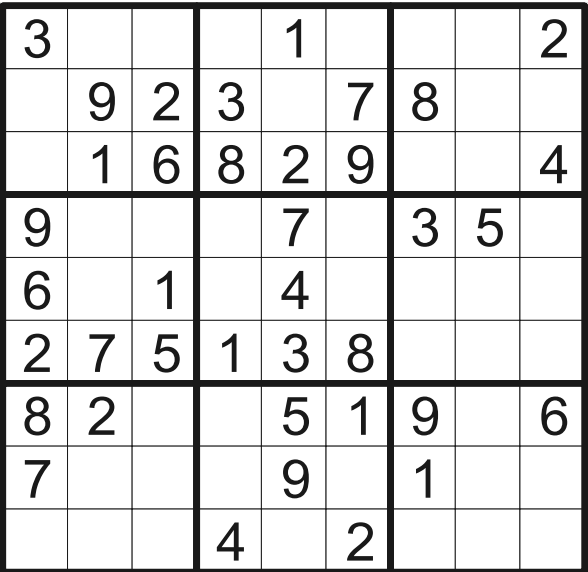
JOLKA z HASŁEM

Wyrazy z kolorowych bloków utworzą rozwiązanie krzyżówki:

Na diagramie ujawniliśmy spółgłoski "K". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych bloków, z oznaczonymi dodatkowymi literami S, R oraz P.

główna ulica w Zakopanem; przepływa przez Stargard; rozkładany na deszcz; wielorazowy bilet wstępu; nie prawa; Marek, autor "Sowy, córki piekarza"; ze stolicą w Wilnie; opiekunka do dzieci; Aleksandra krócej; wejście do domu; metalowe zamknięcia butelek; płaska lampa sufitowa; auto z Korei Południowej; przewody elektryczne potocznie; szkodliwy gaz z lodówek; dział nauki o dźwięku; najwyższy wulkan Islandii; do wynajęcia w hotelu; biały, żółty lub niebieski; Saint Laurent, projektant mody; okres przed Bożym Narodzeniem; Buzz, lądował na księżycu; rzemieślnik wyrabiający skrzypce; lane na talerzu; rodzinne miasto Richarda Wagnera; inaczej kawał, żart; samica łosia; gieldowy gracz inaczej; wyspa greckiego boga wiatrów; stolica Gambii; głośna gorsząca afeta, sensacja; bóg w islamie; tęporośla krzewinkowa inaczej; Yannick, były francuski tenisista; umyślnie wznieca pożar; inaczej stępka; Adrianna krócej; mniej niż przyjaciel.

WYKREŚLANKA: ukryliśmy 20 nazw polskich jezior. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: Śniardwy, Łebsko, Dąbie, Narie, Miedwie, Jamno, Jeziorak, Gardno, Wigry, Gopło, Pile, Drawsko, Bukowo, Lubie, Druzno, Wicko, Dadaj, Orzysz, Wdzydze, Tałty

KONSPIRATORZY I PARTYZANCI. ŻOŁNIERZE WYKLĘCI NA WARMII I MAZURACH

1 MARCA OBCHODZIMY NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI „ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH”. ZOSTAŁ ON USTANOWIONY PRZEZ SEJM RP W 2011 R., ABY UPAMIĘTNIĆ TYCH, KTÓRZY PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ Z BRONIĄ W RĘKU PRZECIWSTAWIALI SIĘ NARZUCONEJ SIŁĄ WŁADZY KOMUNISTYCZNEJ. PONIŻEJ OPISUJEMY HISTORIĘ ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH NA WARMII I MAZURACH.

Raporty „Trzona”

„Wszędzie, zarówno na terenie miast, jak i wsi widać wyraźnie nienawiść do Sowietów. Nienawiść ta przejawia się we wszystkich warstwach społeczeństwa i we wszystkich ugrupowaniach politycznych, za wyjątkiem PPR, chociaż i wśród członków tej partii spotyka się niezadowolonych, a zwłaszcza poszkodowanych bezpośrednio przez Sowietów” – w ten sposób raport sytuacyjny Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” z września 1945 r. charakteryzował nastroje społeczne w Okręgu Mazurskim. Dokument podpisał „Trzon”. To pseudonim Franciszka Trojanowskiego, który od kilku miesięcy pełnił funkcję komendanta Okręgu Olsztyn Delegatury Sił Zbrojnych/WiN krypt. „Rybitwa”, podległego Obszarowi Zachodniemu DSZ. Pod koniec okupacji niemieckiej F. Trojanowski pracował w Komen-dzie Okręgu AK Pomorze, piastując nawet funkcję komendanta. Okręg „Rybitwa” jako struktura szkieletowa obejmował grupę kilkunastu byłych oficerów AK, którzy w 1945 r. osiedlili się w Olsztynie. Mieli przeniknąć do tworzącego się aparatu administracyjnego i politycznego regionu, co wznacznym stopniu zakończyło się powodzeniem. Sporządzano raporty wywiadu oraz podejmowano pierwsze próby kolportowania materiałów propagandowych. W listopadzie 1945 r. w Obszarze Zachodnim WiN nastąpiła wyspa. W ręce komunistycznej bezpieki trafiło całe kierownictwo obszaru. „Trzon” prze-

Danuta Siedzikówna „Inka” (z lewej). Skazana przez komunistyczny sąd na karę śmierci. Wyrok wykonano 28 sierpnia 1946 r., na tydzień przed jej osiemnastymi urodzinami. Ostatnie słowa „Inki” zamordowanej w piwnicy więzienia karnego brzmiały: „Niech żyje Polska! Niech żyje Łupaszko!”

bywał wówczas w Poznaniu, gdzie miał umówione spotkanie. Na szczęście uniknął aresztowania. Pod koniec roku wycofał się z konspiracji. Ani jednak on, ani jego dotychczasowi podwładni nie mogli się czuć bezpiecznie. W późniejszym czasie większość z nich przeszła przez komunistyczne więzienie.

„Tuła”, „Woroneż”, „Uralsk”...

W pierwszej połowie 1946 r. zainstalowano struktury WiN-u w regionie z ramienia Okręgu WiN Białostok. Powstały wówczas obwody w Elku, Olecku, Giżycku podległe bezpośrednio okręgowi oraz w Olsztynie, Mrągowie, Pisz, Szczytnie i prawdopodobnie w Lidzbarku Warmińskim tworzone

z inicjatywy Inspektoratu WiN Ostrołęka. O możliwościach organizacyjnych świadczy decyzja o powołaniu Podinspektoratu WiN „Carycyn” „Bohdan”, którego prezesem został Stanisław Bęklewski „Jun”. Wcześniej dynamicznie kierował organizacją w Ostrowi Mazowieckiej. Przybył do Olsztyna pod nazwiskiem Stanisław Pieszkowski z zadaniem zaktywizowania działalności. W Mrągowie zaczęto wydawać własną prasę. Na murach olsztyńskich domów rozlepiano plakaty wymierzone w sowiecką dominację, dyktaturę komunistów i dostarczające kontrargumentów na wszechobecną propagandę reżimową. Powstała komórka odpowiedzialna za planowanie akcji dywersyj-

nych. Jednak już wkrótce na ślad organizacji trafiła bezpieka. Wpadli członkowie organizacji w Giżycku. Podczas aresztowań doszło tam do strzelaniny, w wyniku której zginął m.in. szef giżyckiego PUBP.

Operacja „Krakowiacy”

Następnie WUBP przeprowadził operację „Krakowiacy”. Pod koniec 1946 r. zatrzymano co najmniej kilkadziesiąt osób, m.in. prezesa Podinspektoratu „Bohdan” Stanisława Bęklewskiego, który zmarł po pierwszym przesłuchaniu. Do więzienia trafili m.in. prezesi obwodów WiN Olsztyn „Tuła” „Teresa” Tadeusz Targoński „Eter”, Mrągowo „Waleria” „Woroneż” Czesław Bachmura „Wir”, „Szczyt”, szef okręgowego Kedywu,

odpowiedzialny także za wydawanie gazetki Czesław Hołub „Zbik”, członek Obwodu Szczytno „Uralsk” Czesław Klenczon. Klenczonowi w niezbyt jasnych okolicznościach udało się wyjść z aresztu i natychmiast urwał się ubekom. Wyjechał na Pomorze Zachodnie, gdzie pod fałszywym nazwiskiem ukrywał się do 1956 r.! Pozostali w 1947 r. stanęli przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Olsztynie.

W Okręgu NZW „Bałtyk”

W regionie powstało również Narodowe Zjednoczenie Wojskowe. Zapewne już na jesieni 1945 r. podjęto próbę utworzenia Komendy Okręgu „Bałtyk” NZW na Mazurach. Z tym działaniami mogła mieć związek aktywność byłego oficera AK i NSZ Romualda Kozła „Pojawy” „Masława” „Łużyce” w powiecie piskim. Kozioł w czasie okupacji tworzył organizację pod kryptonimem „Po We”, działającej wzdłuż ówczesnej granicy z Prusami Wschodnimi oraz wśród ludności mazurskiej. Teraz jednak komunistyczna bezpieka podstępnie aresztowała „Łużyce” i wywiozła go do Warszawy. Poddano go śledztwu, a następnie postawiono przed parodią „sądu”. Ostatecznie powstanie Komendy Okręgu „Bałtyk” wiąże się z postacią Mariana Kozłowskiego „Mariana” „Lecha” „Dąbrowy”. Cała jego rodzina była głęboko zaangażowana w działalność niepodległościową przeciwko Niemcom i po wkroczeniu Armii Czerwonej. Kierowana przez

Kozłowskiego komenda okręgowa działała głównie w powiecie piskim i w sąsiednich powiatach dawnego pogranicza, czerpiąc z zasobów kadrowych NZW w Okręgu „Chrobry” (Białostoczczyzna). Co ciekawe, na teren działania Okręgu NZW „Bałtyk” przenikała również organizacja NZW z Grajewa i Ostrołęki oraz siatka Okręgu „Mazowsze” NZW. Wynikało to z procesów osadniczych na ziemiach opuszczonych przez wyjeżdżających Niemców. W październiku 1945 r. zwracał na to uwagę Zbigniew Kulesza „Młot” dowodzący konspiracją NZW na Kurpiach: „jeśli ktoś ma mało ziemi, lub nieurodzajna, to może jechać na ziemię odzyskane i tam gospodarzyć, z tym że musi żyć uczciwie jak Polak. Dalej nadmienię, że jeśli który z członków będzie szabrował, lub też co innego na własną rękę robił, ten dostanie kulę w głowę”.

Partyzanci z NZW...

Już na jesieni 1945 r. na Mazurach zaczęły się pojawiać oddziały partyzanckie z Białostoczczyzny i północnego Mazowsza. Z kierunku Podlasia przenikali na wschodnie Mazury „leśni” z NZW, do powiatów Szczytno i Nidzica zaś członkowie formacji partyzanckich NZW i Ruchu Oporu Armii Krajowej. Tendencja przenoszenia walki zbrojnej do dawnych Prus Wschodnich przybrała na sile w 1946 r. Był to rok zbliżającego się referendum. Walka polityczna na terenie sowietyzowanej Polski nabierała ostrości. Represje bezpieki wywoływały

zbrojną reakcję podziemia. Z drugiej strony – właśnie na terenach niedawno włączonych do Polski – zaczynała krzepnąć obecność polskich osadników i oddziały leśne w większym zakresie mogły liczyć na ich ewentualne wsparcie. W lutym 1946 r. przybyła na Mazury III Wileńska Brygada NZW pod dowództwem Romualda Rajsa „Burego”. Ten dawny partyzant z Wileńszczyzny w 1944 r. podjął służbę w otwartą brygadzie AK pod komendą mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”. Następnie znalazł się w konspiracji obozu narodowego i w ramach Okręgu Białostockiego NZW zorganizował własną jednostkę. Aby uniknąć wielkiej operacji przeciwpartyzanckiej na Białostocczyźnie, właśnie na Mazurach partyzanci „Burego” szukali schronienia w początkach 1946 r. Zajęli miejscowość Wydminy, próbowali też kontrolować kilka wiosek w powiecie giżyckim. Obecność dużej brygady z taborem konnym przyciągnęła uwagę sił reżimowych. W efekcie doszło do bitwy w rejonie Gajrowskich. Brygada podzielona na mniejsze oddziały i grupy została zmuszona do przedzierania się w kierunku swego macierzystego Okręgu „Chrobry” NZW. Samo starcie przeszło do historii jako największa bitwa partyzancka na Mazurach.

W pierwszej połowie roku aktywnie w powiatach Pisz i Giżycko działał oddział NZW dowodzony przez Jerzego Karwowskiego

„Newadę”, w lipcu tego roku zaś oddziały NZW z Grajewskiego opanowały miejscowość Drygały i próbowały zająć miasteczko Biała (Piska).

W 1947 r. kierownictwo Okręgu NZW „Bałtyk” ujawniło się w ramach amnestii. Jednak większość spośród ujawnionych została aresztowana i postawiona przed „sądem”. Taki był los m.in. komendant okręgowego Mariana Kozłowskiego. Ale nawet wtedy, gdy przebywał na wolności, komuniści poddawali go represjom. Zmuszany do zmiany pracy i miejsca zamieszkania, stał się nawet obiektem próby zamachu podjętej przez „nieznanych sprawców”...

Do początków lat pięćdziesiątych na Mazurach pojawiały się także patrole z Komendy Powiatu NZW „Łużyca” „Łuków” obejmującej powiat kolneński. Pierwszy z kryptonimów nawiązywał do postaci Romualda Kozła „Łużyca”, osadzonego już wówczas w więzieniu. Jednym z jego najbliższych współpracowników w czasie wojny był Hieronim Rogiński „Róg”, teraz stojący na czele kolneńskiej konspiracji. Jeszcze w 1945 r. wysłał on list do wojewody białostockiego, w którym stwierdzał m.in.: „Podziemie NZW nie wyjdzie z konspiracji dopóty, dopóki wojska radzieckie nie opuszczą ziem Polski”. „Róg” popełnił samobójstwo, gdy otoczyły go siły reżimowe w kwietniu 1952 r.

Fot. Wikipedia

Gen. bryg. August Emil Fieldorf, budował struktury organizacji NIE, powołanej do stawienia oporu okupacji radzieckiej, ofiara mordu sądowego w 1953 roku

...Partyzanci z ROAK

Apogeum konspiracji zbrojnej w całym kraju przypadło na rok 1946. Podobnie wyglądało natężenie walk na Warmii i Mazurach, oczywiście z uwzględnieniem odmiennych proporcji w stosunku do Białostocczyzny czy północnego Mazowsza. To właśnie z Mazowsza przenikały oddziały Ruchu Oporu Armii Krajowej podlegające Inspek-

toratowi Mazowieckiemu ROAK oraz z Batalionu ROAK „Znicz”. Batalionem „Znicz” dowodził kpt. Paweł Nowakowski „Leśnik” w czasie okupacji niemieckiej komendant Obwodu AK Działdowo. Po wojnie stanął na czele struktury obejmującej swym zasięgiem głównie sąsiadujące powiaty północnego Mazowsza i Pomorza, ale podległe mu pododdziały często wyprawiały się na Warmię i Mazury, gdzie przeprowadziły wiele spektakularnych akcji. Między innymi w drugiej połowie 1946 r. opanowały stację kolejową w Iławie, gdzie zarekwirowano broń i gotówkę. Z kolei oddział ROAK dowodzony przez Izydora Bukowskiego „Burzę” – przedwojennego funkcjonariusza Policji, w czasie wojny żołnierz akowskiej partyzantki zaś, na przełomie 1945/1946 r. rozlokował się w leśnictwie Ramuk, skąd wyruszył do akcji w okresie poprzedzającym referendum ludowe. Bywał tu aktywny również dawny nauczyciel Zache-

usz Nowowiejski „Jeż”. Podobnie jak „Burza”, w czasie wojny był w AK. Po wkroczeniu Sowietów początkowo niechętnie odnosił się do konspirowania, jednak aresztowania dokonywane przez NKWD i UB sprawiły, że w lecie 1945 r. stanął na czele własnego oddziału. Właśnie oddziałom ROAK przypisuje się w 1946 r. kilkadziesiąt akcji na Warmii i Mazurach. Bukowski zginął w sierpniu 1946 r. podczas próby ukarania lokalnego bandyty, który przyczynił się do zorganizowania zasadzki przez UBP. Nowowiejski został zabity kilka miesięcy później, gdy w grudniu 1946 r. chciał odwiedzić swój rodzinny dom w Zembrusie. Paweł Nowakowski zaś ujawnił się w 1947 r., ale przez wiele lat był inwigilowany i wzywany na przesłuchania.

„Nie jesteśmy żadną bandą...”

Kiedy jednak mówimy o partyzanckiej aktywności na Warmii i Mazurach w pamiętnym roku 1946, nie wolno nam pominąć niezwyklej aktywności 5. Wileńskiej Brygady AK. Dowodził nią Zygmunt Szendzielarz „Łupaszko”. Współcześnie to nazwisko i pseudonim obrosło legendą. Major „Łupaszka” stał się jednym z symboli powojennej walki z reżimem komunistycznym. Zanim tak się stało, przez dziesięciolecie peerelowska propaganda robiła wszystko, aby uczynić z niego jeden z filarów „czarnej legendy” powojennej konspiracji. W trakcie jego rozprawy przed „sądem” w radio nadawano audycję, w której znalazły się następujące sformułowania wyjęte z mowy procesowej prokuratora Stanisława Zarako-

-Zarakowskiego: „tej audycji słuchają mieszkańcy województwa olsztyńskiego czy pomorskiego. Słuchają mieszkańcy miast i wsi. Znają oni dobrze krwawego zbira i bandytę, mordującego, napadającego i grabiącego bezlitośnie bandytę „Łupaszkę” (...). Strumienie krwi i łez. Dziesiątki zamordowanych żołnierzy Wojska Polskiego, Armii Czerwonej, działaczy ludowych, robotników i chłopów, krwawymi śladami znaczą szlak, którymi wędrowały zwyrodniałe bandy (...). Paszkwiłanka poetyka tego typu wypowiedzi miała budować w społeczeństwie niechęć wobec podziemnej walki niepodległościowej. Oprawcy z bezpieki stawali się w tej narracji bohaterami, uczestnicy antykomunistycznego oporu zaś otrzymywali miano bandytów. Miał tego świadomość major „Łupaszka”. W ulotce wydanej w 1946 r. pisał: „Nie jesteśmy żadną bandą, jak nas nazywają zdrajcy i wyrodni synowie naszej Ojczyzny. My jesteśmy z miast i wiosek polskich...”. W trwającej całą epokę propagandzie został postawiony w jednym szeregu z tysiącami innych konspiratorów, tych z podziemnych struktur, leśnych oddziałów i siatek terenowych wspierających partyzantów. Część z nich została skazana na śmierć i wyładowała w nieoznakowanych mogiłach. Wielu wciąż jeszcze poszukujemy... Część na lata trafiła do więzień. Inni wprawdzie zdolali uniknąć bezpośredniego aresztowania, przesłuchań i tortur, ale często musieli zapłacić inną cenę. Albo na długie dziesięciolecia stawali się w peerelu obywatelami „drugiej kategorii”. Dlatego nazywamy ich Żołnierzami Wyklętymi.

WALDEMAR BRENDIA

Fot. Wikipedia

Ciała poległych w walkach z UB i MO w lipcu 1953 roku żołnierzy oddziału NZW por. Wacława Grabowskiego Puszczyka

OGŁOSZENIA DROBNE

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIHOLEN-
DERSKIE.EU, 503-103-
703

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY nioski z jajem,
600500710.

PLEBISCYT SPORTOWY ZAWSZE CIESZYŁ SIĘ OGROMNĄ POPULARNOŚCIĄ

PLEBISCYT ZAWSZE CIESZYŁ SIĘ DUŻYM ZAINTERESOWANIEM CZYTELNIKÓW I WZBUDZAŁ BARDZO DUŻO EMOCJI — MÓWI ARKADIUSZ KOLPERT, DYREKTOR DEPARTAMENTU SPORTU I REKREACJI W URZĘDZIE MIEJSKIM W ELBLĄGU, KTÓRY JAKO DZIENNIKARZ, A PÓŹNIEJ REDAKTOR NACZELNY „DZIENNIKA ELBLĄSKIEGO” PRZEZ WIELE LAT UCZESTNICZYŁ W ORGANIZACJI WYDARZENIA.

Pierwsza edycja plebiscytu odbyła się w 2003 roku, zaledwie dwa lata po debiucie „Dziennika Elbląskiego” w kioskach.

— Przyznam, że emocjonalnie jestem związany z plebiscytem, gdyż jako pracownik „Dziennika Elbląskiego” współtworzyłem go i byłem przy jego narodzinach — oznajmia Arkadiusz Kolpert w rozmowie z Jakubem Czyżakiem, dziennikarzem sportowym.

Podkreśla, że przez lata wynik głosowania był do samego końca dużą niewiadomą.

— Zawsze dla nas była zagadką, ile ostatniego dnia głosowania przyjdzie kuponów, bo kiedyś głosowało się za pomocą kuponów albo SMS-ów. Zawsze czytelnicy nas zaskakiwali pod tym względem. Tak że gratuluję bardzo serdecznie organizatorom, bo wiem, ile wysiłku trzeba włożyć, żeby ten plebiscyt doszedł do skutku — stwierdza.

A jeśli już jesteśmy przy wspomnieniach, to nie możemy pominąć pomysłodawcy plebiscytu sportowego „Dziennika Elbląskiego”. A był nim Jerzy Kuczyński, wieloletni dziennikarz sportowy.

— Kiedyś plebiscyt sportowy organizował Miejski Ośrodek Sportu, a potem to zaniknęło na kilka lat. Kiedy powstawał „Dziennik Elbląski”, powiedziałem, że trzeba kontynuować plebiscyt, aby nie zamarł. Jak pokazuje czas, zrobiłem 18 plebiscytów. Na pewno nie byłem sam organizatorem, pomagali mi w tym współpracownicy z redakcji. Udało się, mimo że początki były

Arkadiusz Kolpert, dyrektor Departamentu Sportu i Rekreacji w Urzędzie Miejskim w Elblągu

Arkadiusz Kolpert z Agnieszką Strąk, laureatka tegorocznego plebiscytu

Finał plebiscytu „Dziennika Elbląskiego” na 10 Najpopularniejszych Sportowców 2017 roku. Na zdjęciu od lewej: Jerzy Kuczyński i Arkadiusz Kolpert

bardzo trudne, ale z każdym kolejnym plebiscytem wszystko szło zgodnie z planem — wspomina Jerzy Kuczyński.

Arkadiusz Kolpert wraca pamięcią do pierwszego plebiscytu i liczenia głosów.

— Głosowanie zakończyło się we wtorek i ostatniego dnia przyszło, jeżeli dobrze pamiętam, około 7000 kuponów do policzenia, a więc z moim redakcyjnym kolegą Jerzym Kuczyńskim całą noc siedzieliśmy i liczyliśmy te kupony, gdyż w czwartek było zapowiedziane ogłoszenie wyników. No i się udało — zaznacza.

W rozmowie z Jakubem Czyżakiem odnosi się również do inwestycji sportowych w Elblągu.

— Idziemy bardzo szeroko, bo już pozyskaliśmy dofinansowanie na przebudowę i modernizację przystani kajakowej, z której korzystają nasi kajakarze. Pozyskaliśmy środki na modernizację stadionu miejskiego przy ulicy Agrykoli. Pozyskaliśmy środki na modernizację orliką przy Szkole Podstawowej nr 4. Kolejne wnioski są przygotowane. Jesteśmy na etapie powstawania dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy stadionu przy ulicy Krakusa, gdzie powstanie stadion piłkarsko-lekkoatletyczny, więc mamy bardzo dużo zadań i nie zwalniamy tempa — wylicza. — Robimy to dla naszych sportowców. Chcemy, żeby komfort trenowania w naszym mieście się poprawiał, i mam nadzieję, że odczucia sportowców są takie, że są zadowoleni z tego, że te warunki się poprawiają.

Na zakończenie podsumuje tegoroczną edycję plebiscytu.

— Gratuluję laureatom. Myślę, że zasłużyli. Kiedy sportowiec czuje wsparcie kibiców i czytelników gazety, to daje mu to do-

datkową siłę do pracy na treningach — zaznacza.

Miasto Elbląg było jednym z partnerów XIX Plebiscytu „Dziennika Elbląskiego” na 10 Najpopularniejszych Sportowców. Dziękujemy!

EWELINA GULIŃSKA

OTO DOTYCHCZASOWI ZWYCIĘZCY PLEBISCYTÓW „DZIENNIKA ELBLĄSKIEGO”

NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH SPORTOWCÓW:

- 2003 rok — Marcin Pryczek (boks, Tygrys Elbląg)
- 2004 rok — Paweł Urbanowicz (lekkoatletyka, SOW Braniewo)
- 2005 rok — Agata Dziwosz (tenis stołowy, Mlexer Elbląg)
- 2006 rok — Wiesław Korzeb (piłka nożna, Olimpia Elbląg)
- 2010 rok — Martyna Trzcińska (judo, Zatoka Braniewo)
- 2011 rok — Igor Janik (szachy, Start Elbląg)
- 2012 rok — Łukasz Wójcik (boks, Tygrys Elbląg)
- 2013 rok — Kamil Kopycki (piłka nożna, Olimpia Elbląg)
- 2014 rok — Artur Zieliński (kick-boxing, Elbląski Klub Karate)
- 2015 rok — Artur Zieliński (kick-boxing, Elbląski Klub Karate)
- 2016 rok — Joanna Waga (piłka ręczna, Start Elbląg)
- 2017 rok — Sylwia Lisewska (piłka ręczna, Start Elbląg)
- 2018 rok — Marta Witkowska (kajakarstwo, Silvant Kajak Elbląg)
- 2019 rok — Przemysław Rojek (kajakarstwo, Silvant Kajak Elbląg)
- 2020 rok — Przemysław Rojek (kajakarstwo, Silvant Kajak Elbląg)
- 2021 rok — Damian Kwiatkowski (kajakarstwo, Silvant Kajak Elbląg)
- 2022 rok — Jakub Szpakowski (piłka nożna, Zatoka Braniewo)
- 2023 rok — Zuzanna Sielska (judo, Tomita Judo Elbląg)
- 2025 rok — Jakub Ignaczyk (boks, KSW Tygrys Elbląg).

TRENER ROKU:

- 2019 rok — Andrzej Niewrzawa (piłka ręczna, Start Elbląg)
- 2020 rok — Wojciech Załuski (kajakarstwo, Silvant Kajak Elbląg)
- 2021 rok — Izabela Jaworska (taniec, Destination Elbląg)
- 2022 rok — Ryszard Grzelak (tenis stołowy, IKS Atak Elbląg)
- 2023 rok — Paulina Dąbrowska i Michał Dąbrowski (judo, IKS Atak Elbląg)
- 2025 rok — Damian Hebda (piłka nożna, Olimpia Elbląg).

NAJPOPULARNIEJSZY KLUB SPORTOWY:

- 2022 rok — UKS Tomita Elbląg
- 2023 rok — Energa Basketball Elbląg
- 2025 rok — Energa Elbasket Elbląg.

DZIAŁACZ ROKU:

- 2020 rok — Edward Parzych (kajakarstwo, Silvant Kajak Elbląg)
- 2021 rok — Stanisław Tomczyński (piłka ręczna, Start Elbląg)
- 2022 rok — Tomasz Woźny (IKS Atak Elbląg)
- 2023 rok — Antoni Czyżyk (Polski Związek Taneczny, Światowa Federacja Tańca Sportowego, Elbląski Klub Tańca Jantar)
- 2024 rok — Tomasz Sielicki (burmistrz Braniewa)
- 2025 rok — Maciej Romanowski (starosta elbląski)